Należytość pocztowa opłacona gotówką

WYDANIE IV, III,

Rok XVII.

Kraków, czwartek 1 lutego 1934

Nr. 32

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89. Konto czekowe PKO w Krakowie 460.630. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1-ej w południe.

Cena egz. 25 gr.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji. Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada. Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Gabinet Daladiera utworzony

Paryż, 30. 1. (PAT). W przeciwieństwie do przewidywań Daladier nie zdołał ubiegłej nocy zakończyć swej misji. Przedłużanie się narad uniemożliwiło mu ostateczny podział tek.

Główne trudności wynikły z faktu, że **przedstawiciel neosocjalistów Marquet wyraził gotowość** współpracy, jednakże pod warunkiem otrzymania **teki praw wewnętrznych, którą Daladier pragnie** powierzyć Frotowi.

Dziś o godz. 9 rano grupa socjalistyczna zebrała się na posiedzeniu, celem powzięcia postanowień, czy jej członkowie będą mogli wziąć udział w formowanym przez Daladiera gabinecie.

* * *

Paryż, 30. 1. (PAT). **O godz. 12.30 premjer Daladier przedstawił prezydentowi republiki Lebrun'owi następującą listę nowego gabinetu:**

Premjer i minister spraw zagranicznych — Daladier.

Sprawiedliwość — Penancier.

Sprawy wewnętrzne — Frot.

Ministerstwo finansów i budżetu — Pietri.

Ministerstwo wojny — Fabry.

Ministerstwo rolnictwa — Queuille.

Ministerstwo lotnictwa — Cot.

Ministerstwo handlu — Mistler.

Pracy — Valadier.

DALADIER

Ministerstwo zdrowia publicznego — Lisbonne.

Poczty i telegrafu — Bernier.

Skład personalny gabinetu

Paryż. PAT. W skład nowo-utworzonego gabinetu Daladiera wchodzi 17 ministrów, z których 13 jest deputowanych, 4 senatorów, a wszyscy podsekretarzestanu w liczbie 8, są deputowanymi. Ośmiu ministrów należy do stronnictwa radykałów socjalnych, są to: premjer i minister spraw zagranicznych Daladier, minister rolnictwa, minister handlu, minister oświaty, minister emerytur, minister poczt i telegrafów i minister robót publicznych.

Trzej ministrowie-senatorowie należą do lewicy demokratycznej, są to: minister sprawiedliwości, minister zdrowia Lisbonne i minister pracy Valadier.

Minister spraw wewnętrznych Frot jest deputowanym, nie należącym do żadnej grupy. Podobnie minister kolonij de Jouvenel jest senatorem, nie należącym do żadnej grupy.

Ministrowie marynarki wojennej Chapedelaine oraz marynarki handlowej Lachambre należą do lewego centrum. Minister finansów i budżetu Pietri jest deputowanym, należącym do lewicy republikańskiej. Minister wojny Fabry należy do centrum republikańskiego. **Ośmiu ministrów obecnego gabinetu Daladiera wchodziło w skład poprzedniego gabinetu premjera Chautemps'a.**

Oszustwa Stawiskiego nie przekroczą 300 miljonów...

Burzliwe demonstracje przeciw skompromitowanemu posłowi

Paryż, 30. 1. (PAT). Jak zapewnia prasa, rozpoczęła się już decydująca faza dochodzeń w sprawie Stawiskiego. W Bayonne przesłuchiwany był przez 3 godziny dep. Bannaure. Przed gmachem sądowym zebrał się tłum, który wychodzącego posła powitał okrzykami: „Do więzienia!"

Wobec groźnej postawy tłumu musiano wezwać żandarmerję.

W Paryżu przeprowadzana jest skrupulatna kontrola lokowanych bonów w poszczególnych towarzystwach ubezpieczeniowych. Według wiadomości prasowych wykryto dotychczas fałszywych bonów **bayońskich na sumę 238.000.0000 fr. Przypuszczalne oszustwa Stawiskiego nie przewyższą 300.000.000.**

Zamach na premjera afgańskiego

Nowe Delhi 30. 1. PAT. Według niepotwierdzonych wiadomości z Kabulu dokonano na premjera afgańskiego zamachu rewolwerowego. Premjer odnieść miał lekką ranę. Zamachowiec, którym okazał się pewien Afgańczyk, popełnił samobójstwo.

Dziś w numerze:

TEKST NOWEJ KONSTYTUCJI (II).
Faszyzm w Anglji (List z Londynu).
Wulkan bałkański wygasa? (List z Zagrzebia)?
Związek Światowy Ogólnych Sjonistów przeciw akcji petycyjnej.
Sprawdzenie teorji Einsteina.
KOLUMNA „AKIBY".

Zaszczytne odznaczenie lorda Readinga

Londyn, 30. 1. (ŻAT). Markizowi Readingowi został przez króla nadany tytuł lorda „strażnika pięciu portów". Jest to jedno z najstarszych, historycznych odznaczeń honorowych w Anglji.

„Times" piszą, iż udzielając markizowi Readingowi tego wysokiego tytułu, król dokonał bardzo szczęśliwego wyboru. Lordami strażnikami pięciu portów zawsze były najbardziej zasłużone osobistości Anglji, jak William Pitt i ks. Wellington.

Nakaz aresztowania Arnolda Zweiga!

Berlin, 30. 1. (ŻAT). Policja polityczna wydała formalny nakaz aresztowania znakomitego powieściopisarza Arnolda Zweiga wraz z żoną. Podobny nakaz wydany został również w stosunku do literata żydowako-niemieckiego Alfreda Schirockauera.

—oOo—

Dr. Zaiczek przed sądem

Morawska Ostrawa, 30 1. (PAT). W dniu dzisiejszym rozpoczął się wśród wielkiego zainteresowania publiczności przed sądem okręgowym karnym w Morawskiej Ostrawie proces przeciwko b. generalnemu dyrektorowi przedsiębiorstwa hr. Larischa w Karwinie dr. Zaiczkowi. Akt oskarżenia zarzuca Zaiczkowi, iż w sposób podstępny przez różne operacje bankowe, niezgodne z prawem, wyrządził swemu pracodawcy i Czeskiemu Bankowi Przemysłowemu w Morawskiej Ostrawie szkody, wynoszące ponad **7.000.000 koron czeskich.**

—o—

Rola ciężkiego przemysłu w Z. S. R. R.

Moskwa, 30. 1. (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu kongresu partyjnego komisarz ludowy do spraw ciężkiego przemysłu **Ordonikidze** wygłosił dłuższe przemówienie, w którem omawiał szczegółowo sprawę utworzenia nowych ośrodków przemysłowych. Mówca przedstawił dane, dowodzące, że ZSRR z każdym rokiem staje się krajem coraz bardziej **przemysłowo i gospodarczo niezależnym i zastępuje własną produkcją wytwory, sprowadzane dotąd z zagranicy.**

Zatrzymując się następnie nad działalnością przemysłową w dziedzinie podniesienia zdolności obronnej kraju Ordonikidze oświadczył, że teraz na wypadek napaści Związek Sowiecki po zmobilizowaniu całego swego przemysłu będzie mógł stawić należyty opór.

O autorytet Konstytucji

(Th.) Dlaczego na całym świecie jest ustawodawcza formalność powstawania ustaw zasadniczych otoczona całym szeregiem wyjątkowych kauteli i zastrzeżeń? Oto dlatego, ażeby im nadać szczególny, uroczysty charakter w oczach i świadomości ludu, oraz ażeby ile możności je utrwalić i utrudnić ich zmianę. Ustawa zasadnicza zazwyczaj powstaje jako trwały fundament dla gmachu państwowego bytu narodów i troska twórców jej wysila się w tym kierunku, ażeby ten fundament okazał się silnym i nośnym. Rozumu ją ludzie całkowicie słusznie, że im fundament jest trwalszy i mocniejszy, tem mocniejszy dom będzie można na nim wybudować. Dlatego wymaga się całej masy obostrzeń przy uchwaleniu Konstytucji.

Ta metoda okazała się skuteczną. Wszak ustawy konstytucyjne mają zazwyczaj niezmiernie długi żywot, a im dłuższego doczekają się wieku, tem większą czcią są otoczone. Najbardziej konstytucyjny naród na świecie, angielski, nie posiada właściwie takiej ustawy zasadniczej, jaką zwykliśmy nazywać Konstytucją, — posiada on tylko swoją magna charta, którą w roku 1215 wymusił na królu Janie Bez Ziemi. A chociaż treść jej już dawno w składzie wewnętrznym państwa się zmieniła do niepoznania, to jednak nie narusza się i nie zmienia się pierwotnego tekstu, bo jej główna zasada — wolność obywatelska — jest nadal i pozostanie na zawsze fundamentem życia społecznego i państwowego narodu angielskiego. Konstytucja nie znosi brutalnych chwytów, — ona musi powstawać i istnieć w atmosferze niemal że — nabożności.

Czy panowie sanatorzy, którzy ostatnio w Sejmie dla uchwalenia Konstytucji obrali drogi i metody — powiedzmy: — niezwykłe, nie wiedzą o tej przyjętej na całym świecie zasadzie? Wszak niewątpliwie pragną całą duszą, ażeby ich Konstytucja została po wsze czasy niezachwianym, niejako żelazo-betonowym fundamentem Państwa Polskiego, — jakże oni mogli dopuścić do tego, by stała się ustawą w sposób taki, który conajmniej wywołuje wątpliwości prawne i zastrzeżenia, stanowiące organiczną przeszkodę do pełnego uznania? Przecież nie o to idzie, ażeby ta ustawa zasadnicza uzyskała moc obowiązującą pod rygorem takiej czy innej kary, tylko ażeby wrosła niejako w sumienie i moralną świadomość obywatela. Toć ustawa konstytucyjna nawet nie ma nigdy i nigdzie żadnej sankcji karnej ona ma tylko swój moralny autorytet, jako podstawa państwowego bytu i dlatego może zawsze liczyć na dobrowolne posłuszeństwo. Jakżeż można tego rodzaju ustawę traktować tak, jak się ją traktowało?

Gdyby istniały jakieś zastrzeżenia wobec ludzi, którzy to zrobili, toby zagadnienie powyższe nie było takie męczące i dręczące. Rzekłoby się: Ot, ci ludzie nie mają widocznie pełnego poczucia odpowiedzialności wobec państwa i jego najsilniejszego zcementowania. Kiedy właśnie w naszym wypadku takiego sądu wydawać nie można. Owi trzej politycy, którzy w ostatni piątek zrobili ten niesamowity coup d'etat, są znani jako zagorzali patrjoci, dla których państwo, jego wielkość i moc, jest niemal-że religją. Zdaje się, że nawet wróg ich przyzna bez zastrzeżenia, że to są ludzie najwyższej klasy pod względem etycznym i patrjotycznym, w prawdziwem tego słowa znaczeniu: rycerze bez skazy i plamy. Jakże oni mogli się zdobyć na poczynanie, które autorytet Konstytucji podkopuje, ale go nie wzmacnia?

Gdyby szło o każdą inną ustawę praktyczną, toby można było się zgodzić lub nie zgodzić, ale na wszelki wypadek zrozumieć, że pewien wybujały fanatyzm nie liczy się z prawnemi przeszkodami i formalnościami, bo mu sama rzecz jest ważniejsza od wszystkich prawideł, takiego czy innego pokroju. Chciał zrobić ustawę, to ją zrobił, a teraz ona już obowiązuje. Ale Konstytucja — właśnie ona i tylko ona — inaczej obowiązuje, niż inne ustawy. Ona nastrojowo obowiązuje — jakże można tak doszczętnie psuć nastrój?

I jeszcze jedno:

Są pewne rzeczy w życiu państwowem, które zasadniczo są zakazane i pozostają pod sankcją karną, ale w tej chwili, gdy są z powodzeniem przeprowadzone, to stają się ulegalizowane. Do takich rzeczy należą między innemi także — zamachy stanu różnego kalibru i różnego stopnia. Zamach stanu, który się udał, staje się nietylko sam dla siebie prawem, ale nawet — źródłem praw. Doskonale. Ale zamach stanu wymaga pewnych rekwizytów, bez których nie jest do pomyślenia. W pierwszym rzędzie wymaga okazania siły, przemocy. Ale czy da się pomyśleć zamach stanu, dokonany na sposób — adwokacki? Można nawet tę myśl ot w ten aforystyczny sposób wyrazić: Zamach stanu może być sztuką, ale nigdy nie może być — s z t u c z k ą.

Jeśli się z tego punktu widzenia chce osądzić sposób, w który została uchwalona Konstytucja w Sejmie, to się go nietylko nie usprawiedliwi, ale poprostu nie zrozumie. Niema bowiem gwarancji, że ta Konstytucja znajdzie w świadomości ludu tyle autorytetu i taki autorytet, ażeby się stała uznaną i uświęconą podstawą życia obywatelskiego. Mowa jest o samej formie, a nie o treści.

Co się treści tyczy, to o niej już nieraz była mowa na tem miejscu. Mogą w nowym projekcie być zasady, co do których dałoby się znaleść jakieś porozumienie. Są takie postanowienia, które w żaden sposób nie są do przyjęcia dla człowieka, który mimo wszystko jeszcze wierzy, że jedynem źródłem siły państwa jest „ogół jego obywateli“. I są nareszcie postanowienia takie, które z pewnością nie przeżyją pierwszego zetknięcia z rzeczywistością życia. Ażeby wymienić tylko dziwny ustrój „Legjonu Zasłużonych“. A jest niewątpliwie w projekcie cały szereg postanowień, które oznaczają pewien postęp w jednym, czy drugim zasadniczym kierunku wobec Konstytucji marcowej. Kto wie — gdyby się było czekało jakiś czas, gdyby się było jeszcze rok — dwa dyskutowało poszczególne postanowienia, możeby się znalazło taką wypadkową, którąby zadowoliła większość ludności, jeśli już nie całą. A przecież można było zaryzykować, przeczekać jeszcze rok, dwa. Co za pospiech i w jakim celu? Komu i w czem obecna Konstytucja przeszkadza, kiedy ona — powiedzmy sobie prawdę — jeszcze dobrze żyć i oddychać nie zaczęła? Byłaby sobie wegetowała jeszcze jeden rok, czy dwa lata, ażby dojrzał nowy projekt. Komu mogło zależeć na przyspieszeniu?

A teraz co? Czy należy powiedzieć: alea jacta! Stało się i basta?

Może być, że tak trzeba powiedzieć, a nie inaczej. Przecież duży odłam opozycji nie ma faktycznie moralnego prawa bronienia Konstytucji obalonej. Czy to endecja nie podkopywała Konstytucji od pierwszej chwili jej powstania, chociaż ona sama się walnie przyczyniła do jej uchwalenia? Endecja, która wogóle nigdy nic nie robi za kimś i za czemś, tylko zawsze przeciw komuś i przeciw czemuś, także w tym wypadku widziała swoje zadanie w jednym szczególe, ażeby Konstytucję zrobić przeciw Piłsudskiemu. Skoro ten cel osiągnęła, to już nie miała dla samej Konstytucji żadnego zainteresowania. Odrazu zaczęły działać jej instynkty niszczycielskie i zaczęła burzyć Konstytucję, bo znalazła w niej elementy słuszności i praworządności, a tych rzeczy ona organicznie nie znosi. Jakież moralne prawo ma ona bronić pewnych form prawnych, skoro zawsze gotowa jest je najbrutalniej złamać? A reszta naszej opozycji? Niestety zbytnio się kuma z endecją i niemal pozostaje pod jej kierownictwem. Toć to wynalazek endecji był opuścić salę i w ten sposób zwalczać nowy projekt Konstytucji. Ta dziecinada się u nas bardzo często powtarza. Ale to chyba nie jest zbyt mądry sposób walki wobec takiej ogromnej masy, jaką przedstawia w dzisiejszym sejmie klub BB. Nie wie opozycja sejmowa, że nieobecny wszelki wpływ traci, a kiedy pozostawia przeciwnikowi wolne pole, to mu pozostawia też wszelką swobodę działania. Inna rzecz, że nie zawsze wolno z błędu przeciwnika skorzystać. W tym wypadku z pewnością nie, a już najmniej w ten sposób.

Albowiem trzeba to właśnie mieć na oku, że nie wystarczy narzucić ustawę zasadniczą, trzeba też o to się troszczyć i starać, ażeby ona miała duży i trwały autorytet w sumieniu i świadomości ludności. A do tego jest prawidłowe postępowanie przy uchwaleniu ustawy jednym z zasadniczych warunków.

Zwyżka papierów polskich w Nowym Jorku

Nowy Jork, 30. 1. (PAT). W ostatnich dniach dała się zauważyć na giełdzie nowojorskiej mocniejsza tendencja dla papierów polskich. Zwyżka ta przybrała poważniejsze rozmiary zwłaszcza, je żeli chodzi o pożyczkę Warszawską i Śląską. Jak słychać, jednym z powodów zwyżki poza spadkiem kursu dolora jest zawarcie układu o nieagresji między Polską a Niemcami oraz wiadomości o nowej pożyczce angielskiej dla Polski. Że te względy odegrały rolę niepośledną, świadczy fakt, że tendencje zwyżkowe ujawniły się już w sobotę, gdy dolar nie wykazywał jeszcze tendencji zniżkowej.

Dla ilustracji tendencji zwyżkowej polskich papierów w Nowym Jorku podajemy poniższe kursy: Pożyczka Dolarowa 8 proc. notowana była 25 stycznia 75.50, zaś w dniu 29 stycznia 77.125 do 78.— Pożyczka Stabilizacyjna w dniu 25 stycznia miała kurs 90.— zaś w dniu 29 stycznia 91.50. Warszawska 7 proc. 25 stycznia notowana była 55.25, 29 stycznia 50.— przyczem ta ostatnia pożyczka w ciągu dnia doszła nawet do oddawna nie notowanego kursu 60.—

...i zniżka dolara w Warszawie

Warszawa, 30. 1. (Sin). Dziś zaznaczyła się na giełdzie warszawskiej zniżka kursu dolara. Za banknoty dolarowe w obrotach prywatnych płacono 5.49, kabel 5.52, dewizy na Nowy Jork 5.50. W porównaniu do dnia wczorajszego dolar stracił na kursie około 5 groszy. Zniżka nastąpiła na skutek podjęcia działalności przez fundusz stabilizacyjny dolara. Fundusz ten rozpoczął interwencję na zniżkę waluty amerykańskiej, chcąc przeciwdziałać w ten sposób akcji funduszu wyrównawczego angielskiego, który stara się utrzymać stałły stosunek między kursem funta a dolara.

O ograniczenie nostryfikacyj

Warszawa, 30. 1. Rada Wydziału Lekarskiego Uniw. Warsz. wobec znacznego napływu podań o nostryfikację dyplomów uczelni zagranicznych wystąpiła do Ministerstwa Oświaty o wprowadzenie ograniczeń przy nostryfikacji.

—oOo—

Pierwsza rocznica

Berlin 30. 1. PAT. Z okazji pierwszej rocznicy zwycięstwa rewolucji narodowo-socjalistycznej w Niemczech w całym kraju obchodzono ją niezwykle uroczyście. Hindenburg wystosował do Hitlera pismo z wyrazami podziękowania i uznania za jego dotychczasową działalność.

—oOo—

Wielkie śniegi w Jugosławji

Białogród, 30. 1. (PAT). Wielkie opady śnieżne wywołały wstrzymanie całego ruchu kolejowego, na linji Zagrzeb—Split. Ostatniej nocy spadł obfity śnieg w Białogrodzie. Natomiast według doniesień na wybrzeżach Adrjatyku panuje piękna pogoda. Przystąpiono tam do zbioru pomarańcz, których urodzaj w tym roku jest bardzo dobry.

Nabożeństwa w dniu imienin p. Prezydenta

Warszawa, 30. 1. (ŻAT). We czwartek odbędą się w synagogach warszawskich specjalne nabożeństwa z okazji imienin Prezydenta Rzeczypospolitej.

Zmiana na stanowisku prezesa Najw. Tryb. Admin.

Warszawa. 30. 1. PAT. W związku z przejściem na emeryturę prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego dra Włodzimierza Orskiego P. Prezydent Rzeczypospolitej mianował z dniem 1 lutego br. pierwszym prezesem N.T.A. dotychczasowego szefa kancelarji cywilnej P. Prezydenta dra Bronisława Hełczyńskiego, a jednocześnie dyrektorem kancelarji cywilnej mianował P. Prezydent posła na Sejm dr. Stanisława Świężawskiego.

Komunikacja lotnicza Warszawa-Berlin i Warszawa-Moskwa

Warszawa. 30. 1. (Sin) Z dniem 1 maja ma być uruchomiona **komunikacja lotnicza między Warszawą a Berlinem**, natomiast podjęcie komunikacji między Warszawą a Moskwą ma nastąpić dopiero 1 września. Rozważana jest kwestja, czy linja do Moskwy obsługiwana będzie przez lotników polskich. Prawdopodobnie lotnicy nasi lecieć będą aż do Mińska, zaś z Mińska do Moskwy lotnicy sowieccy.

Zginął pies marsz. Piłsudskiego

Warszawa. 30. 1. (Sin) W dzisiejszej „Gazecie Polskiej“ i „Expressie Porannym“ na pierwszej stronie ukazało się ogłoszenie treści następującej: **„Zginął we środę lub w czwartek ubiegłego tygodnia pies czarno-płowy, duży wilk, wabi się „Pies“. Zwrot psa za wynagrodzeniem. Zwracać się do pułk. Buslera w Belwederze“.**

Jest to zaginiony pies marsz. Piłsudskiego, który towarzyszył p. marszałkowi nawet do Rumunji.

—o§o—

Rząd palestyński cofa się

Jerozolima. (ŻAT) Rząd palestyński mianował specjalną komisję celem poparcia ruchu turystycznego w Palestynie. Na prezesa komisji powołany został p. Hyamson, który jak wiadomo na swem stanowisku dyrektora departamentu imigracji bardziej jeszcze przyczynił się do odstraszenia ruchu turystycznego. „Dawar“ zaznacza, iż widocznie rząd widział się zmuszony naprawić ujemne skutki, jakie spowodowane zostały przez dotychczasową politykę antyturystyczną.

—o—

Organ faszystowski drwi z rasizmu

Rzym. 30. 1. ŻAT. Organ poświęcony teorji włoskiego faszyzmu „Regime Fascista“ zamieszcza ironiczny i zjadliwy artykuł na temat niemieckiej ustawy sterylizacyjnej i teorji rasowej. Przypuszczać można — pisze organ faszystowski — że jeżeli ustawa sterylizacyjna będzie stosowana dokładnie, wówczas liczba Niemców z 65 miljonów spadnie na 40 miljonów. Z punktu widzenia zwierzęcego stanowić oni będą z pewnością wyśmienitą rasę, jak np. rasowe konie w doborowych stajniach, lecz czysta krew zwierzęcia nie świadczy jeszcze o istnieniu duszy czy rozumu. Rasowym teorjom niemieckim pismo przeciwstawia metody włoskie w dziedzinie pielęgnowania zdrowia, które uważa za bardziej ludzkie i logiczniejsze.

Korespondenci zagraniczni w Niemczech

Berlin. 30. 1. ŻAT. Na odbytem ostatnio dorocznem zebraniu związku korespondentów prasy zagranicznej stwierdzono, że na skutek trudności czynionych korespondentom zagranicznym, znaczna liczba członków związku została wysiedlona, bądź też sama widziała się zmuszona opuścić Niemcy. Sprawozdanie stwierdza, że wszyscy korespondenci żydowscy zmuszeni byli opuścić Niemcy z wyjątkiem korespondenta ŻATnej. Korespondentowi ŻATnej odebrano kartę wstępu do Reichstagu.

Budżet uchwalony w 3. czytaniu na komisji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30. 1. Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu komisji budżetowej po wniesieniu szeregu poprawek z ramienia rządu i klubu BB przyjęto preliminarz budżetowy w trzeciem czytaniu. Przewidywany deficyt wynosić ma 45 miljonów. Jutro dyskusja nad ustawą skarbową i generalny referat posła Miedzińskiego.

Opozycja bojkotuje marszałka Sejmu

Warszawa. 30. 1. (Sin) Marsz. Świtalski wezwał przedstawicieli poszczególnych klubów sejmowych na konferencję w sprawie ustalenia kontyngentu czasu dyskusji budżetowej na plenum Sejmu. W odpowiedzi na wezwanie marszałek otrzymał od Klubu Narodowego następujące pismo: **„Klub Narodowy nie weźmie udziału w zaproponowanej konferencji w sprawie dyskusji budżetowej, ponieważ uważa tę sprawę za dostatecznie uregulowaną przez regulamin obrad Sejmu“.**

Klub Ludowy pisze: „Wobec wytworzonej sytuacji przez zmianę Konstytucji wbrew przepisom obowiązującej konstytucji i wbrew regulaminowi Sejmu, Klub Ludowy uważa za niemożliwe wysłanie na dzisiejszą konferencję swych przedstawicieli“.

Również PPS nadesłała pismo, że w konferencji udziału nie weźmie. Analogiczne pismo nadesłało NPR, Sekretarjat klubu ukraińskiego nadesłał pismo, że prezydjum klubu nie jest obecne i w konferencji udziału nie weźmie.

Klub Ch. D. wysłał swego przedstawiciela na konferencję, jak również **Koło Żydowskie, z którego ramienia wziął udział w konferencji poseł dr. Rosmarin. Marsz. Świtalski oświadczył, że Koło Żydowskie otrzymuje tak, jak roku zeszłego 48 minut w całkowitej dyskusji nad budżetem.**

Wybitny działacz katolicki w Niemczech występuje w obronie Żydów

Burzliwe starcia z policją

Stuttgart. 30. 1. ŻAT. Ze Stuttgartu donoszą, że naskutek przyjaznego dla Żydów przemówienia, wygłoszonego podczas katolickiej uroczystości religijnej przez prof. dra Karola Adama, doszło do starcia z policją. **Prof. Adam uskarżał się na prześladowanie kościoła w Niemczech i otwarcie wystąpił w obronie gnębionych Żydów. My katolicy — zawołał prof. Adam — musimy uznać za przesąd pseudobiologiczne zasady rasowe, którym obecnie przypisuje się olbrzymie znaczenie w Niemczech.**

Licznie zebrana młodzież gorąco oklaskiwała wywody profesora. Gdy wkroczyła policja, młodzież otoczyła prof. Adama. **Wówczas przemocą rozpędzono zebranych.** Młodzież chwilowo opuściła lokal, lecz zaraz potem uformowała pochód, **maszerując przez ulice miasta i wiwatując na cześć prof. Adama.**

„Völkischer Beobachter“ zamieszcza w związku z tem gwałtowny artykuł przeciwko organizacjom katolickim w Wirtembergji.

* * *

Berlin. 30. 1. ŻAT. Komisarz lecznictwa dr. Vellaim wydał nakaz, aby żydowskich lekarzy nie zatrudniano w klinikach aryjskich. Co się tyczy lekarzy aryjskich, to nie wolno im przyjmować pracy w klinikach, na czele których stoją lekarze Żydzi.

* * *

Berlin. 30. 1. ŻAT. Popularne uzdrowisko niemieckie Heringsdorf uchwaliło nie wpuszczać kuracjuszy Żydów.

TEATRY I KINA

PAUL BURSTEIN W KRAKOWIE

W piątek 2 lutego br. o 8'30 wiecz. premjera przebojowej komedji muzycznej „A chasene in sztetł" (Wesele w miasteczku). Sztuka ta odznacza się melodyjnemi piosenkami, które w wykonaniu niezrównanego żydowskiego Chevaliera, Paula Bursteina, niewątpliwie wkrótce będzie nucić cały Kraków Wraz z Bursteinem przyjechał pełny zespół gwiazd sceny żydowskiej, złożony z 28 osób: Róża Fuchs, Reiser, Jakubowicz, komik Fiszer. Własna orkiestra, własne bogate dekoracje. Kasa teatru „Bagatela" sprzedaje już bilety. Pomimo olbrzymich kosztów wystawy, ceny normalne.

—oOo—

— **Z TEATRU MIEJSKIEGO.** Dzisiaj na przedstawieniu popularnem komedja angielska Ellis'a „Prawie noc poślubna". Jutro również na przedstawieniu popularnem komedja A. Słonimskiego „Rodzina". Pod kierunkiem reż. J. Karbowskiego odbywają się próby z komedji francuskiej J. Devala pt. „Towariszcz", będącej obecnie na repertuarze wszystkich scen europejskich. W rolach głównych wystąpią pp Jaroszewska, Klońska, Starkówna, Hierowski, Nowakowski, Staszewski, Wroński i in

— **„BETLEEM POLSKIE"** J. Rydla ukaże się po raz ostatni w piątek 2 bm. pop.

— **Z OPERY KRAKOWSKIEJ.** W poniedziałek 4 bm. daje opera krakowska romantyczno- komiczną operę Fr. Flotowa „Marta" z udziałem znakomitej śpiewaczki Ady Sari oraz świetnej artystki opery poznańskiej Marji Janowskiej.

— **DZIŚ A. SAMBERG W „SZLOJMKE SZARLATAN"** w teatrze żyd. Bocheńska 7. Dziś we środę o g 8'45 wiecz. nadzwyczajne przedstawienie na cel Komitetu rodzicielskiego przy szkole hebrajskiej, wyst. poraz ostatni „Szlojmke Szarlatan" A. Samberg w niezrównanej roli Szarlatana, po przedstawieniu koncert rewjowy, humor, pieśni i parodje w wykonaniu całego zespołu na czele z A. Sambergiem. Bilety do nabycia w firmie A Fischhab, Grodzka 46, a od godz. 7 przy kasie teatru.

— **BAJKA DLA DZIECI W TEATRZE „BAGATELA".** W piątek 2 lutego o 11 przedpoł. barwna, wesoła bajeczka dla dzieci pt. „Kopciuszek". W akcji bierze udział 40 uczenic szkoły baletowej A. W. Wachsmanówny Bilety po cenach nader niskich już przy kasie teatru „Bagatela".

— **„DZIECI PANA MAJSTRA"**, niezwykle zabawną komedję fantastyczną dla dzieci, napisaną według znakomitej epopeji dziecięcej Zofji Rogoszówny przez Władysława Krzemińskiego — wystawiają artyści teatru im. J. Słowackiego na cele oświaty pozaszkolnej w piątek dn. 2 lutego o godz. 11 przedpoł. w sobotę dn. 3 lutego o godz. 3'30 pop. i w niedzielę dn. 4 lutego o godz. 11 przedpoł w sali Bolońskiego (Rynek gł. 34).

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Środa 7'3 wiecz.: „Prawie noc poślubna".
Czwartek 7'30 wiecz.: „Rodzina".

TEATR ŻYDOWSKI (BOCHEŃSKA 7)

Środa 8'45 wiecz.: „Szlojmke Szarlatan" oraz koncert rewjowy.
Czwartek 8'45 wiecz.: „Bóg zemsty" oraz „Przeklęty".

TEATR POLSKI W KATOWICACH

Środa 8 wiecz.: „Chcę właśnie Ciebie".
Teatr Polski z Katowic w Król. Hucie
Środa 3'45 pop: „Skąpiec".

REPERTUAR KINOTEATRÓW KRAKOWSKICH

ADRIA: „Wyrok życia" (Eichlerówna i Andrzejewska).
APOLLO: „Moje marzenie to Ty" (Liljan Harvey, Lew Ayros).
ATLANTIC: „Jennie Gerhardt" (Sylvja Sidney).
BAGATELA: „Zabawka" (Alma Karr, Znla Pogorzelska, E. Bodo, J. Marr).
— DOM ŻOŁNIERZA: Pat i Patachon, jako gazeciarze.
PROMIEŃ: „Raj podlotków" (Anny Ondra, Karol Lamacz).
SŁOŃKO: „Hrabina Monte Christo" (Brygida Helm).
SZTUKA: „Kocham Cię w środę" (E. Landi, M Jordan, W. Baxter, V. Jory).
SWIT: „Samarang Ahmang i Sai- yu". „Port San Diego" (C. Colbert. B. Lyon).
UCIECHA: „Wielka księżna Aleksandra" (Marja Jeritza, Leo Slezak, Szöke Szakall).
WANDA „Hrabia Zarow" (R. Armstrong, Fay Wray, Joel Mc Crea).

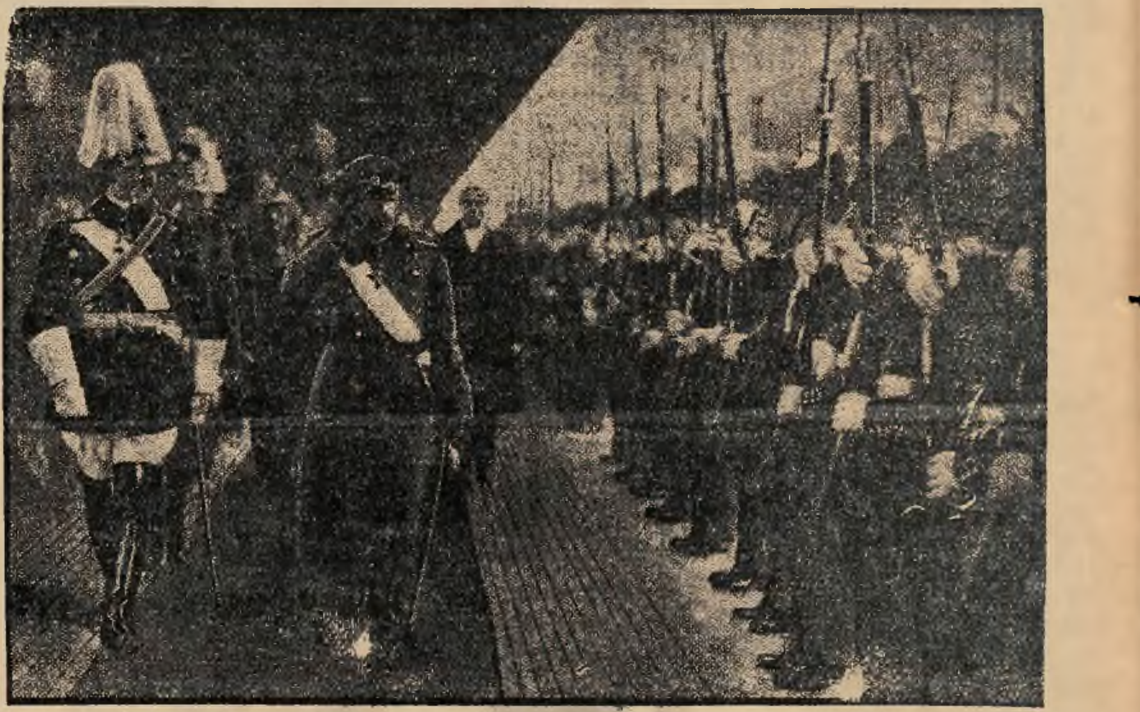
Mała Ententa a pakt bałkański

Wulkan bałkański wygaśnie?...

Na posiedzeniu stałej Rady Małej Ententy w Zagrzebiu opracowany został projekt paktu bałkańskiego, który następnie przedłożyli w Belgradzie do zaakceptowania królowi Aleksandrowi ministrowie spraw zagranicznych Jugosławji, Rumunji i Czechosłowacji.

Pakt bałkański ma obejmować cztery państwa: Jugosławję, Rumunję, Turcję i Grecję, przyczem **Bułgarji i Albanji** dano do zrozumienia, iż mogą one w każdej chwili zgłosić swoje przystąpienie do paktu, co w przekładzie na język codzienności oznacza, iż czterej uczestnicy obrad przy okrągłym stole bałkańskim zapraszają uprzejmie piątego i szóstego adherenta do zajęcia miejsca zgóry dla nich przeznaczonego.

W prostym związku z passusem o przystąpieniu ew. Bułgarji i Albanji pozostaje wizyta cara Borysa w Belgradzie. Gdy zaś mowa o Albanji, należy nie zapominać o znacznem ochłodzeniu się stosunków między Italją a Albanją w ostatnich czasach, co się wyraziło między innemi cofnięciem kredytów włoskich dla państewka króla Zogu.

Na zdjęciu widzimy moment przybycia króla bułgarskiego do Bukaresztu. Na dworcu bukaresztenskim odbiera defiladę król Bułgarji, Borys, (na zdjęciu na prawo), w towarzystwie króla Rumunji Karola (na zdjęciu na lewo).

Istotę rzeczy, znaczenie paktu bałkańskiego oraz obrad w Zagrzebiu ujawniają i oświetlają komentarze, których nie skąpi prasa pań tw Małej Ententy. Najbardziej miarodajną w tej mierze jest opinja organów prasowych Czechosłowacji, tych, które są niejako tubą min. Benesza.

W umotywowaniu przez tę prasę obrad zagrzebskich i ich wyników znajdujemy przedewszystkiem retrospektywne wyświetlenie przyczyn i wydarzeń, których logiczną konsekwencją ma być pakt bałkański. Tak więc punktem wyjściowym nowej orjntacji i konstelacji politycznej jest — według organu prasowego ministra Benesza — pakt o nieagresji między Polską a ZSRR oraz porozumienie co do definicji napastnika zawarte między Małą Ententą a ZSRR. Dalszym etapem są coraz ściślejsze stosunki między Turcją a ZSRR oraz pakty zawarte między państwami bałkańskiemi a ZSRR To jest właśnie ta szeroka podstawa, na której się opiera nowa konstrukcja pokojowa w Europie wschodniej Celem nowego systemu ugrupowań i porozumień ma być utrzymanie całości, samodzielności i niezależności państw związanych paktami.

Z tej nowej sytuacji ma się narodzić pakt bałkański, który wszystkie zawarte i istniejące dotychczas dwustronne porozumienia i umowy między poszczególnemi państwami bałkańskiemi połączy z scementuje w jedną całość.

Sens właściwy paktu bałkańskiego ujął w krótkich słowach min. jugosłowiański dr. Andzelinowicz: **„Bałkany przestały już być źródłem waśni** i nie potrzebują więcej obcej opieki i nadzoru. Jesteśmy już dostatecznie dojrzali i rozsądni, aby rozwiązywać i rozstrzygać samym nasze żywotne problematy".

W tych ramach dużego znaczenia nabiera wizyta, którą złożył car Borys w Belgradzie oraz zapowiedziana w najbliższym czasie wizyta cara bułgarskiego w stolicy Rumunji. Chęć wciągnięcia Bułgarji w orbitę paktu wyziera zupełnie jawnie z tych wszystkich przygotowań.

Jeśli chodzi o ten czynnik, który min. Andżelinowicz określił jako „obcą opiekę i nadzór", to pismo praskie bez ogródek wymienia Italję, podkreślając zarazem z satysfakcją wyemancypowanie się Albanji z pod wpływów włoskich i zawarcie traktatu handlowego albańsko-jugosłowiańskiego.

Reasumując, dochodzi prasa i opinja Małej Ententy do wniosku, iż konsolidacja Europy Środkowej i na terytorjach bałkańskich postępuje dużemi krokami naprzód, przyczyniając się do wzrostu tendencyj pokojowych i osłabienia dążeń rewizjonistycznych.

POŁAWIACZKI PEREŁ.

W dziesiątkach filmów oglądamy obrazy z życia poławiaczy pereł i wiemy dobrze ile trudności i niebezpieczeństw łączy się z tym zawodem. Ale mało kto wie, że oprócz poławiaczy pereł istnieje w Japonji zawód poławiaczek. Są to kobiety w wieku 15 do 30 lat, które nie są nawet odpowiednio wyekwipowanne do pełnienia swego niebezpiecznego zawodu. Szukają muszel na dnie morza, zanurzając się na przeciąg jednej minuty, zaopatrzone jedynie w nieskomplikowaną maskę szklaną, którą nakładają na twarz. Praca nurka-poławiacza pereł jest tem trudniejsza, iż musi on wydrzeć morzu setki muszel zanim natrafi na muszlę perłową. A praca poławiaczek opłacana jest — jak praca wogóle w Japonji — bardzo nędznie i zarobek ledwie wystarcza na utrzymanie.

Tekst nowej Konstytucji

(Ciąg dalszy)

IV.

Sejm

26. Sejm jest organem Państwa, **odzwierciadlającym opinję publiczną, sprawuje funkcje ustawodawcze i kontrolę nad działalnością Rządu.** Nadto do Sejmu należy **ustalenie budżetu i rozkładanie ciężarów na obywateli.**

Kontrola parlamentarna wyraża się w prawie Sejmu:

a) głaszanie wniosku o **votum nieufności dla Rządu,**

b) pociągania Ministrów do odpowiedzialności **konstytucyjnej,**

c) **interpelowania Rządu,**

d) zatwierdzania corocznie zamknięć rachunkowych państwowych i udzielania Rządowi absolutorjum,

e) wykonywania kontroli nad długami Państwa.

Funkcje rządzenia Państwem nie należą do Sejmu.

27. Sejm składa się z posłów, wybranych w głosowaniu **powszechnem, tajnem równem, bezpośredniem i stosunkowem.**

Kadencja Sejmu trwa **pięć lat.**

Nowe wybory zarządza Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 30 dni od rozwiązania Sejmu.

Głosowanie odbędzie się nie później niż 60-go dnia po zarządzeniu wyborów.

W głosowaniu nie biorą udziału wojskowi należący do zmobilizowanej części wojska lub marynarki wojennej.

28. Prawo wybierania ma każdy obywatel bez różnicy płci, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył 24 lat oraz korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich.

Prawo obieralności ma każdy obywatel, mający prawo wybierania, jeżeli ukończył lat 30.

29. Sesja zwyczajna Sejmu będzie otwarta corocznie najpóźniej w listopadzie i nie może być zamknięta przed upływem czterech miesięcy, chyba, że budżet będzie uchwalony w terminie wcześniejszym.

Sesja zwyczajna może być odroczona na dni trzydzieści.

Odroczenie na okres dłuższy lub ponowienie odroczenia, wymaga zgody Sejmu.

Okresu przerwy, spowodowanej zamknięciem lub odroczeniem sesji, nie wlicza się do biegu terminów, przepisanych Konstytucją dla czynności Sejmu.

30. **Prezydent Rzeczypospolitej według swego uznania, może w każdym czasie zarządzić otwarcie sesji nadzwyczajnej Sejmu, a uczyni to w ciągu dni trzydziestu na wniosek conajmniej połowy ustawowej liczby posłów.**

Podczas sesji nadzwyczajnej, przedmiotem obrad Sejmu mogą być wyłącznie sprawy, wymienione w zarządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej albo we wniosku o otwarcie takiej sesji, zgłoszonym przez posłów, oraz sprawy, których załatwienia na najbliższej sesji wymagają ustawy lub regulamin, albo które Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Prezesa Rady Ministrów lub Marszałka Sejmu uzna za nagłe.

31. Posłowie korzystają tylko z takich rękojmi nietykalności, jakich wymaga ich uczestnictwo w pracach Sejmu.

Za treść wygłoszonych w Sejmie przemówień lub zgłoszonych wniosków i interpelacyj oraz za niewłaściwe zachowanie się podczas obrad — posłowie odpowiadają tylko przed Sejmem.

Jednakże za wystąpienia sprzeczne z treścią ślubowania poselskiego, albo zawierające znamiona przestępstwa, ściganego z urzędu — poseł może być uchwałą Sejmu albo na żądanie Marszałka Sejmu lub Ministra Sprawiedliwości, oddany pod sąd Trybunału Stanu i orzeczeniem tego Trybunału, pozbawiony mandatu poselskiego.

Za naruszenie praw osoby trzeciej, podczas obrad Sejmu, poseł może być pociągnięty do odpowiedzialności sądowej tylko za zezwoleniem Sejmu.

32. Posłowie odpowiadają za działalność nie związaną z uczestnictwem w pracach Sejmu, narówni z innymi obywatelami.

Jednakże postępowanie karno-sądowe, karno administracyjne lub dyscyplinarne, wszczęte przeciw posłowi przed lub po uzyskaniu mandatu, ulegnie na żądanie Sejmu zawieszeniu do wygaśnięcia mandatu.

Bieg przedawnienia w postępowaniu karnem przeciw posłowi, ulega zawieszeniu na okres czasu, w ciągu którego postępowanie nie może się toczyć.

Poseł, zatrzymany w czasie trwania sesji nie z nakazu sądu — będzie na żądanie Marszałka Sejmu, niezwłocznie wypuszczony na wolność.

33. Poseł nie może na swoje, ani na obce imię, ani też w imieniu przedsiębiorstw, spółek lub towarzystw, na zysk obliczonych, nabywać dóbr państwowych ani uzyskiwać ich dzierżaw, podejmować się dostaw i robót rządowych, ani otrzymywać od Rządu koncesyj lub innych korzyści osobistych.

Za naruszenie powyższych zakazów, poseł będzie na żądanie Marszałka Sejmu lub Prezesa Najwyższej Izby Kontroli oddany pod sąd Trybunału Stanu i orzeczeniem tego Trybunału, pozbawiony mandatu poselskiego i korzyści osobistych, od Rządu otrzymanych.

Marszałek Sejmu może na podstawie uchwały Komisji Regulaminowej, powziętej większością 3/5 głosów, udzielić posłowi w poszczególnym wypadku, **zezwolenia na wejście z Rządem w stosunek prawny, jeżeli stosunek ten nie jest sprzeczny z dobremi obyczajami.**

V.

Senat

34. Senat jest organem Państwa, odzwierciadlającym **wolę elementów najbardziej czynnych w budowie dobra zbiorowego.**

Senat, jako druga Izba Ustawodawcza **rozpatruje budżet i ustawy, uchwalone przez Sejm.**

Nadto Senat narówni z Sejmem, choć bez prawa początkowania, bierze udział w rozstrzyganiu następujących spraw:

a) o votum nieufności dla Rządu;

b) o ustawach, zwróconych Izbom Ustawodawczym do ponownego rozpatrzenia na skutek veta,

c) o zmianie Konstytucji,

d) o uchylaniu zarządzeń wprowadzających stan wyjątkowy.

35. Senat składa się ze 120 senatorów, powołanych na okres 6-letni w 1/3 przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a w 2/3 w drodze wyborów.

Co trzy lata ustępuje z każdej z grup połowa senatorów według starszeństwa powołania.

Prezydent Rzeczypospolitej może w każdym czasie zarządzić odnowienie Senatu w pełnym składzie.

36. Prawo wybierania do Senatu mają obywatele, którzy w trybie, ustawą przewidzianym, za przodujących w pracy na rzecz dobra zbiorowego, uznani będą.

Prawo wybierania do pierwszego Senatu po wejściu w życie Konstytucji, mają obywatele odznaczeni orderami Virtuti Militari lub Krzyżem Niepodległości.

Prawo piastowania mandatu senatorskiego mają

BARUCH 14)

Aron, Friedmann i S-ka

Przekład z francuskiego Heleny Hellerówny.

Przyszło mu na myśl, że zabił ojca... Otworzył oczy... Szymon Aron siedział naprzeciw niego, opierając się z całej siły o poręcz fotelu. Jego rysy wykrzywiał grymas goryczy, broda mu drżała lekko, a oczy wpatrywały się w syna raczej ze zdziwieniem, aniżeli wściekłością.

Podczas gdy jego umysł doszukiwał się jeszcze gorączkowo jakiegoś uspakajającego wyjaśnienia: koszmar, kiepski żart, serce biło mu mocno, nogi mu zesztywniały, a skronie, zwłaszcza prawą, przeszywało tysiące szpilek. Plecy go bolały, a pod oczyma przesuwały się plamy, zasłaniając widok.

Pamiętał, że już dwukrotnie doznał takiego wrażenia, raz długo przed wojną w czasie krachu akcyj kopalni złota, a drugi raz w 1921 roku, w dniu największego spadku „Royal Dutch“. Obydwa razy dom bankowy „Aron, Friedmann i Spółka“ omal nie zbankrutował.

Co go wówczas uratowało? Przedewszystkiem spokój, zimna krew, a następnie praca i zdwojona energja... Należało i teraz tak się zachować i nie szaleć. Lecz w miarę, jak usiłował się opanować, zrozumiał, że dawnych przejść nie można było absolutnie porównywać z tem, co obecnie zaszło. Tu nie szło o jego majątek, lecz o przyszłość całego życia. Jego wzruszenie tak wzrosło, że przygryzł usta, bojąc się, by mu się nie wyrwał jakiś okrzyk bólu lub bezładne słowa. Jeszcze jeden wysiłek... Wiedział, że to ostatni, na jaki będzie wstanie się zdobyć... I nagle uspokoił się, jakby cudem. Na jego twarzy zjawił się uśmiech, którym w krytycznych dlań chwilach maskował uczucia. Nie było innego wyjścia, jak traktować syna, jak obcego, przed którym należy ukrywać prawdę i udawać obojętność... Najpewniejszą maską była ironja.

— Uważałeś więc, że należy mię uwiadomić o tem wydarzeniu?

Rafał zadrżał.

— Wiem, że postąpiłem niewłaściwie, ojcze, lecz gdy zobaczysz moją żonę, wybaczysz mi...

„Moją żonę“... Te słowa, usłyszane poraz pierwszy z ust syna, zadały Szymonowi Aronowi nowy cios. Chciał jednak dowiedzieć się jaknajprędzej o wszystkiem szczegółowo, nawet gdyby miał cierpieć nad tem jeszcze więcej.

— Kto to jest?

— Moja koleżanka, ojcze... Malarka... Nie sądź, że miłość mię zaślepiła i że przypisuję jej wszystkie zalety... Sam ją osądzisz, gdy ją poznasz...

Naprożno starał się przypomnieć wszystkie przygotowane uprzednio słowa.

— Jest Amerykanką... mieszka już oddawna w Paryżu... mówi po francusku, jak ty i ja... Nazywa się Pamela Bisley...

— Katoliczka?

Pytanie padło jak błyskawica, której towarzyszył stłumiony, szyderczy śmiech.

— Tak.

Szymon Aron wybuchnął suchym, przerywanym śmiechem. Sam był zdziwiony tym śmiechem, którego nie był w stanie powstrzymać.

obywatele, posiadający prawo wybieralności do Sejmu.

Tytuł senatora jest dożywotni.

Senator może być powołany ponownie do sprawowania mandatu.

Mandaty senatorów wygasają z dniem powołania ich następców.

Ustawodawstwo

37. Aktami ustawodawczemi są:
a) ustawy,
b) dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej.

Żaden akt ustawodawczy nie może stać w sprzeczności z Konstytucją.

38. Prawo inicjatywy ustawodawczej służy Rządowi i Sejmowi.

Inicjatywa ustawodawcza w sprawach budżetu, kontyngentu rekruta i ratyfikacji umów międzynarodowych, należy wyłącznine do Rządu.

Sejm nie może bez zgody Rządu uchwalić ustawy, pociągającej za sobą wydatki ze Skarbu Państwa, dla których niema pokrycia w budżecie.

39. Każdy projekt ustawy, przez Sejm uchwalony, będzie przekazany Senatowi do rozpatrzenia.

Uchwałę Senatu, odrzucającą projekt lub wprowadzającą w nim zmiany, uważa się za przyjętą, jeżeli Sejm nie odrzuci jej większością 3/5 głosów.

40. Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 30 dni po otrzymaniu ustawy, zwrócić ją Sejmowi z żądaniem ponownego rozpatrzenia, które może nastąpić nie wcześniej, niż na najbliższej sesji zwyczajnej.

Jeżeli Izby ustawodawcze bezwzględną większością ustawodawczej liczby posłów i senatorów uchwalą ponownie ustawę bez zmian, Prezydent Rzeczypospolitej stwierdzi jej moc i zarządzi ogłoszenie.

Ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów w czasie i zakresie, przez nią oznaczonym; upoważnieniem nie moze być objęta zmiana Konstytucji.

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo w czasie, gdy Sejm jest rozwiązany, wydawać w razie konieczności państwowej dekrety w zakresie ustawodawstwa państwowego z wyjątkiem:
a) zmiany Konstytucji,
b) ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu,
c) budżetu,
d) nakładania podatku i ustanawiania monopoli,
e) systemu monetarnego,
f) zaciągania pożyczek państwowych,
g) zdobycia i obciążenia nieruchomego majątku państwowego, oszacowanego na kwotę ponad 100.000 złotych.

Dekrety, oparte na podstawie powyższej, będą wydawane na wniosek Rady Ministrów i mogą być zmieniane lub uchylane tylko aktem ustawodawczym.

Dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej mają moc ustawy.

Ilekroć Konstytucja lub ustawy dla unormowania poszczególnej dziedziny z zakresu ustawodawstwa, wymagają ustawy, dziedzina ta może być unormowana również dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanym w warunkach, Konstytucją oznaczonych.

42. Dekrety, dotyczące organizacji Rządu, zwierzchnictwa Sił Zbrojnych, oraz organizacji administracji rządowej, mogą być wydawane w każdym czasie, a zmieniane lub uchylane tylko przez takież dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej. (C. d. n.)

Zakończenie rokowań polsko-niemieckich

Rokowania polsko- niemieckie, które toczyły się w ciągu ostatnich kilku dni w ministerstwie opieki społecznej, zostały zakończone podpisaniem układu, zmieniającego i uzupełniającego umowę polsko- niemiecką o ubezpieczeniu społecznem z dnia 1 czerwca 1931 r.

Jednocześnie zawarto porozumienie co do wypłaty świadczeń ubezpieczeniowych jednej strony na obszarze strony drugiej, oraz ustalono interpretacyjne i techniczne warunki wykonania umowy. Pozatem uzgodniono cały szereg umów w zakresie zagadnień ubezpieczeniowych, dotychczas umownie nieuregulowanych. Ostateczne rozstrzygnięcie niektórych zagadnień, zwłaszcza z dziedziny rozrachunków majątkowych, nastąpi w najbliższym czasie. Zawarty układ podlega zatwierdzeniu przez ministra opieki społecznej i ministra pracy Rzeszy, oraz ma być ogłoszony w dziennikach ustaw obu państw.

ŚRODA 31 STYCZNIA.

Kraków (304'3). 7'00: Audycja poranna z Warszawy. 11'35: Program na dzień bieżący. 11'40: Przegląd prasy. 11'50: Wiadomości bieżące. 11'57: Sygnał czasu. hejnał. 12'05: Płyty. 12'30: Wiadomości meteorologiczne. 12'55: Dziennik południowy. 15'25: Transmisja z Warszawy. 15'40: Utwory symfoniczne z płyt 16'10: Słuchowisko dla dzieci ze Lwowa. 16'40: Odczyt „Bilans sportu polskiego za rok ubiegły.". 16'55: Koncert z Warszawy. 17'50: Płyty. 18'00: Transmisja z Warszawy. 19'00: Program na dzień następny. 19'05 „Stary Kraków". 19'20: Rozmaitości. 19'25: Transmisja z Warszawy. 19'43: Wiadomości sportowe lokalne. 19'47: Transmisja z Warszawy.

Lwów (377'4). 16'10: Słuchowisko dla dzieci. 16'40: „Listy i programy". 17'50: Akcja „Radjo-dzieciom".

Warszawa. (1415) G.: 7.00 Sygnał czasu; 7.05 Gimnastyka; 7.20 Płyty; 7.35 Dziennik poranny; 7.40 Płyty; 7.55 Chwilka gosp. dom.; 8.00 Program na dzień bieżący; 11.40 Przegląd prasy; 11.57 Sygnał czasu, hejnał; 12.05 Płyty; 12.30 Wiad. meteorolog.; 12.33 Płyty; 12.55 Dziennik południowy; 15.25 Wiadomości o eksporcie polskim; 15.30 Wiad. gosp.; 15.40 Płyty; 16.10 Słuchowisko dla dzieci 16.40 Skrzynka pocztowa, 16.55 Koncert popularny; 17.50 Skrzynka pocztowa rolnicza; 18.00 Odczyt przyrodniczy; 18.20 Recital fortepianowy; 19.00 Program na dzień następny; 19.05 Rozmaitości; 19.25 Feljeton literacki: 19.40 Wiadomości sportowe; 17.47 Dziennik wieczorny; 20.00 „Myśli wybrane"; 20.02 Koncert; 21.00 Feljeton aktualny; 21.15 Koncert kameralny; 22.00 Muzyka salonowa z płyt; 23.00 Wiad. meteorologiczne i komunikat polic.; 23.05 Muzyka taneczna.

Katowice. (395.8) 15.20 Giełda; 15.40 Płyty gramofonowe; 16.40 Skrzynka pocztowa; 17.50 Pogadanka „Ogrodnik Śląski"; 19.10 Pogadanka „Gospodyni Śląska"; 19.43 Sport ze Śląska.

Wiedeń. (506.8) 12. Radjoorkiestra; 17.20 Koncert utw. E. Zeisela; 18.10 Odczyt o narkotykach; 19 Radjoorkiestra; 21.35 Ork. dęta.

Paryż. (1714) 13.15 Muzyka lekka; 19.45 Arje włoskie; 21.45 Koncert symfoniczny.

Rzym. (420.8) 13 i 17.10 Muzyka lekka; 20.50 Transmisja z opery.

Daventry. (1478) 21.15 Koncert symfoniczny.

— No tak... Teraz wszystko rozumiem — powiedział, nie wiedząc właściwie, co rozumie. — A twoja matka pochwala to małżeństwo?

— Nic o niem nie wie.

— Ach, więc mnie pierwszemu przypadł honor dowiedzenia się o tem!

Roześmiał się znowu. Zapanowała długa cisza, którą przerwał wreszcie ochrypły głos Arona.

— Obyłeś się dotąd bez mej rady i błogosławieństwa, wobec czego nie przypuszczam, byś tu przyszedł po me powinszowania! Nie sądzę, byś mógł być szczęśliwy. Jeśli przypadkiem...

Nie dokończył zdania, wykonał tylko jakiś niejasny gest. Zapomniał ,że syn jeszcze nie odszedł.

— Ojcze... chciałem się zapytać... kiedy mógłbym przedstawić ci mą żonę?...

Szymon Aron nie odpowiedział. Wówczas Rafał, przełykając ślinę,ciągnął dalej:

— A pozatem... przykro mi, że muszę się z tem zwrócić do ciebie zaraz pierwszego dnia... ale ty to przecie rozumiesz, prawda?... Teraz sytuacja zupełnie się zmieniła... Jest nas dwoje, a więc to całkiem zrozumiałe, że...

Pani zabroniła mu stanowczo wspominać przy pierwszej rozmowie o kwestjach pieniężnych, lecz upojony swą odwagą, chciał się odrazu pozbyć wszelkich przykrych tematów.

Szymon Aron drgnął:

— Ach! więc to nie jest córka miljonera?

— Wszak mówiłem ci, ojcze, że zajmuje się malarstwem.

— Nie wiem, dlaczego jej ojciec nie mógłby być równocześnie królem metalowych guzików, patentowanych szelek, czy fasoli w puszkach.

— Rodzice odumarli ją, nie pozostawiając niemal niczego... zaledwie małą rentę.

Szymon Aron uczuł dziką radość. Wiedział, że znowu odzyskuje władzę nad synem. Przez chwilę chciał nawet krzyknąć z triumfem: „Ja miałbym ci podwyższyć pensję? Nic nie dostaniesz! Zdechniesz z głodu z tą amerykańską łajdaczką". Zdołał się jednak powstrzymać. Poco mówić teraz o tem, co będzie? Należało ukryć tak samo radość, jak ból.

— Zobaczymy — rzekł przez zęby — idź powiedz o tem matce. Idź. Będzie zpewnością bardzo zadowolona!

W jego oczach zjawiły się złośliwe błyski. Cieszył się, że żona też się zmartwi.

— Zawsze twierdziła, że jej wszystko jedno, czy synowie sie pożenią z katoliczkami... Teraz będzie miała chrześcijankę! Awanturnicę! Dziadówkę!

Zaśmiał się zjadliwie, lecz czuł się głęboko urażony w swej ambicji i ojcowskiej dumie. Wszak Rafał był jego największą nadzieją i pierwszą radością.

Drżał na całem ciele. Czuł, że się rozpłacze. Zerwał się przeto nagle i wypchnął syna ku drzwiom.

— Idź do matki... jest w swym pokoju. Idź. pomów z nią, no idź-że...

Gdy zamknął drzwi za Rafałem, osunął się na fotel, lecz nie mógł już płakać.

Rozejrzał się wokoło. Patrzał na pięknie oprawione powieści obok marmurkowanych skór cielęcych i safjanów z XVIII. stulecia, ciągle opromienionych słońcem. lecz nie widział ich już. Była przed nim wielka próżnia, którą pierwszy raz w życiu uczuł w głębi serca.

(Ciąg dalszy nastąpi).

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Łamigłówki duże

Poza p. min. komunikacji Butkiewiczem, który jest praktykiem kolejowym, jest tylko p. prof. Zawadzki, minister skarbu, fachowcem w obecnym rządzie.

Inni ministrowie resortów gospodarczych nie są fachowcami. P. min. Zawadzki jest doskonałym znawcą skarbowości i zagadnień ekonomicznych. Na poniedziałkowem posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej bronił p. Zawadzki z wielkim talentem polityki fiskalnej rządu. Rola p. ministra na tem posiedzeniu była szczególnie trudna. Minister prze mysłu i handlu może szeroko i bez zająknienia mówić o Gdyni, eksporcie i tężyźnie gospodarczej Polski. Minister rolnictwa może również śmiało i bez zająknienia godzinami mówić o gigantycznej akcji pomocy dla rolnictwa. Obydwu ministrów nie spotka za tego rodzaju przemówienia żadna krytyka. Conajwyżej rolnicy będą narzekali, że pomoc rządowa nie jest jeszcze zupełna.

Rola ministra skarbu jest może najtrudniejszą ze wszystkich. P. ministra skarbu nikt nie pochwali. Minister skarbu nie może długo i szeroko opowiadać o działalności swego resortu. Niewątpliwie trudno mu przychodzi mówić o spadku wpływów podatkowych, o wzrastających deficytach przedsiębiorstw państwowych, spadku wpływów z monopoli i — wzrastających wpływach z tytułu kosztów egzekucyjnych, grzywien i odsetek zwłoki. Przeciw Ministerstwu Skarbu podnosi głos niemal całe społeczeństwo. Niezadowolonych znajdujemy zarówno w mieście, jak i na wsi. Chłop nie płaci wiele podatków, a jednak utyskuje na duże obciążenie podatkowe. Cóż dopiero mówić o przemyśle i handlu?

Trudność roli ministra skarbu będzie istnieć tak długo, jak długo rząd nie zmieni swej polityki fiskalnej. Dziś wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że cała polityka gospodarcza rządu podporządkowana jest nakazom polityki fiskalnej. Ograniczeniu wydatków budżetowych przez likwidację szeregu deficytowych przedsiębiorstw przeciwstawia się z całą gwałtownością biurokracja etatystyczna, słusznie obawiająca się, iż z chwilą powrotu okresu gospodarowania wyłącznie pod kątem rentowności, biurokracja ta straci swe dotychczasowe znaczenie. Wzrost wpływów budżetowych uwarunkowany jest polepszeniem się konjunktury, na którą oddziałują destrukcyjnie zarówno wpływy przeciążenia podatkowego, jak i szerokiej fali reglamentacji i interwencjonizmu państwowego. Próby mechanicznego powiększenia wpływów podatkowych przez zwiększanie ciężarów podatkowych przynoszą, jak dotychczas, więcej szkód, aniżeli korzyści. Im więcej opodatkowuje się życie gospodarcze, tem mniej przynosi ono wpływów Skarbowi Państwa.

Mamy wrażenie, że obecny rok budżetowy stanowi okres, w którym Ministerstwo Skarbu przekonało się, że **dalsze zwiększanie ciężarów podatkowych jest niemożliwe.** Świadomość ta wynika przedewszystkiem ze znacznie większej realności budżetu za rok 1934—1935. Nie wynika jednak z tego, aby okres ten znamionował rozpoczęcie procesu odwrotnego w polityce fiskalnej. W r. 1933 obdarzeni zostaliśmy opłatami na Fundusz Pracy i na politykę interwencyjną na rzecz płodów rolnych. Projektuje się również wprowadzenie podatku od kwasu węglowego, przy równoczesnem wycofaniu projektu opodatkowania sody i bibułek. Słychać również o projektowanem podwyższeniu ceny świadectw przemysłowych na rzecz samorządu gospodarczego.

W obecnym okresie budżetowym przekonujemy się jednak, że państwo nauczyło się korzystać z innych form obciążenia życia gospodarczego, aniżeli z bezpośrednich ciężarów podatkowych. Jest publiczną tajemnicą, że np. zwiększenie ciężarów socjalnych podyktowane było nie troską o pracownika, któremu państwo równocześnie powiększa czas pracy i wprowadza niekorzystną ustawę uposażeniową, ale chęcią wyciągnięcia pewnych sum ze społeczeństwa, które via instytucje społeczne (instytucje długoterminowych ubezpieczeń) zasiliłyby w razie potrzeby kasy państwowe. Z oświadczenia p. min. Zawadzkiego na poniedziałkowem posiedzeniu komisji budżetowej dowiedzieliśmy się oficjalnie, że także akcja oddłużeniowa w rolnictwie podyktowana była w pewnej mierze chęcią wydobycia większych sum podatkowych od rolników. P. minister oświadczył dosłownie: „W roku bieżącym podatki gruntowe zostały zapłacone lepiej, niż kilka lat temu. Na tem opieramy nadzieję, że w roku przyszłym, kiedy dalsza akcja oddłużania będzie się rozwijała, będziemy mogli liczyć na analogiczne sumy. Więcej nie chcemy".

Akcja oddłużeniowa w rolnictwie dokonuje się głównie kosztem kupiectwa. Z oświadczenia p. Zawadzkiego wiemy już, że w pewnej części po to usunięto kupców od ściągania swych pretensyj od rolników, aby Skarb Państwa mógł bezpieczniej ściągnąć podatki od rolnictwa. Trudno nam to inaczej nazwać, jak dodatkowem i to bardzo dotkliwem obciążeniem podatkowem kupiectwa.

Mimo, że p. min. Zawadzki i tym razem doskonale wywiązał się ze swego zadania, to jednak ostatnie posunięcia polityki fiskalnej mają aż tylu zawiłych pytajników, że przynajmniej część ich musi być wyjaśniona szczerze i otwarcie.

NR.

Co wprowadza nowa ordynacja podatkowa?

Uchwalony przez Radę ministrów w niedzielę dnia 28 bm. projekt ustawy o ordynacji podatkowej, o którym pokrótce wczoraj donieśliśmy, zrywa z dotychczasowym systemem wymiaru podatkowego pierwszej instancji przez komisje szacunkowe, i powierza te czynności urzędom skarbowym z tem, że zachowana zostaje możność poruczenia wymiaru i poboru niektórych danin związkom komunalnym. W zamian za te czynności przewiduje się zniżenie do połowy opłat, które samorządy ponoszą przy egzekwowaniu tych należytości przez urzędy skarbowe.

Skasowanie komisyj szacunkowych nie oznacza, oświadczają czynniki miarodajne, porzucenia zasady współpracy czynnika obywatelskiego w zakresie wymiaru podatkowego, gdyż zachowane zostają komisje odwoławcze, oparte prawie wyłącznie na czynniku obywatelskim, powołanym z grona płatników.

W odróżnieniu od stanu dotychczasowego na czele komisji odwoławczej ma stanąć niezależnie od prezesa Izby skarbowej urzędnik pierwszej kategorji, mianowany przez ministra skarbu z pośród urzędników ministerstwa skarbu, posiadający przynajmniej 5-letnią służbę w dziale podatków bezpośrednich.

Celem usprawnienia przyspieszenia prac komisji odwoławczej, składającej się z 24 do 36 członków, przewiduje się, że ma ona obradować nietylko w pełnym składzie, lecz także i w sekcjach po 6 osób. Sekcje te, wprowadzania których domagają się izby handlowe, tworzone być mają w ten sposób, aby w skład danej sekcji wchodzili o ile możności przedstawiciele tych grup płatników, których sprawy mają być rozpatrywane.

Komisje odwoławcze będą orzekały w sprawach podatku dochodowego i przemysłowego, co pozwoli na bliższe powiązanie ze sobą wymiaru obydwu podatków. W zakresie innych natomiast podatków, drugą i ostatnią instancją będą izby skarbowe.

Zgodnie z projektem ustawy w okręgu każdej Izby skarbowej utworzone zostaną komisje odwoławcze do rozstrzygnięcia odwołań od wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i dochodowego. Komisje odwoławcze zasadniczo powołane zostaną na okres 2-letni. Minister skarbu będzie mógł jednak tę kadencję przedłużyć na dalsze 2 lata.

W myśl projektu ustawy minister skarbu mianuje na wniosek Izby skarbowej 12-tu względnie 18-tu członków i tyluż zastępców z grona płatników podatku przemysłowego lub dochodowego w okręgu izby oraz powołuje 12 względnie 18 członków i tyluż zastępców z pośród kandydatów, przedstawionych za pośrednictwem prezesa Izby skarbowej z grona płatników podatku przemysłowego lub dochodowego w potrójnej ilości przez organizacje samorządu gospodarczego i przez organizacje samorządowe wolnych zawodów (rady adwokackie, izby lekarskie)

Projekt wprowadza bardzo ważną inowację, polegającą na tem, że w komisjach odwoławczych stroną może stawać osobiście i żądać przesłuchania za opłatą, wnosząc uprzednio opłatę w kwocie pół procent sumy, o którą idzie.

Jeśli komisja odwoławcza uzna rację płatnika, wpłacone zgóry pół procent zostaje mu zwrócone. Jeśli zaś komisja nie przyzna mu racji, w tym wypadku wpłacone pół procent podatnik traci.

Projekt reguluje też sprawę ksiąg handlowych w ten sposób, że o ile księgi te prowadzone są prawidłowo, to stanowić one będą miarodajny i wystarczający dowód dla władz skarbowych.

Komisja odwoławcza wprowadza komasację wymiaru podatkowego, co powinno, zdaniem czynników miarodajnych, dać oszczędności i spowodować uproszczenie w wymiarze. Naogół projekt ustawy zmierza w kierunku potanienia i uproszczenia całego postępowania wymiarowego oraz zwiększenia pewności dla płatników.

Do sprawy tego projektu jeszcze powrócimy.

Kompetencje urzędów celnych

Ministerstwo skarbu wydało nowe przepisy o organizacji urzędów celnych. Rozszerzone zostały kompetencje urzędów celnych przy wydawaniu zaświadczeń wwozowych, cleniu towarów i obrotach warunkowych. Dotąd uprawnienia w tej dziedzinie przysługiwały jedynie dyrekcjom ceł.

Przymus koncesyjny w przemyśle

Raz po raz nowe ustawy wprowadzają system koncesyjny do jakiejś gałęzi przemysłu. Jak widać, zamierza się iść dalej po tej drodze, gdyż według projektowanych zmian w ustawie przemysłowej, nie trzeba już będzie nawet ustawy, lecz wystarczy uznanie Rady ministrów, aby wprowadzić przymus koncesyjny. A właściwie już wogóle nie będzie można wykonywać żadnego przemysłu bez zezwolenia władzy.

Dziś o rozpoczęciu wykonywania przemysłu zawiadamia się władze. Dotychczas istniał pewien termin na odpowiedź władz. Teraz terminy wszelkie mają być skasowane. Bez tej odpowiedzi pracować nie wolno, więc można oczekiwać do nieskończoności i nie zacząć działalności przemysłowej.

Właściwie więc działalność przemysłowa będzie zależała od uznania władz.

Dalej władza będzie mogła orzekać, jakie kwalifikacje ma mieć osoba na kierownicze stanowisko w zakładach technicznych. Wynika z tego, że kierownik w zakładzie prywatnym będzie musiał ustąpić, gdy tak zechcą władze.

Zjazd Związku Izb Handlowych w Zakopanem

W dniu 2 lutego br. odbędzie się w Zakopanem Zjazd Związku Izb Przemysłowo Handlowych, na którym zostaną rozpatrzone aktualne zagadnienia gospodarcze, m. in. sprawy turystyczno-uzdrowiskowe, referowane przez Izby Krakowską i Warszawską, zagadnienia komunikacyjne (rozwój

motoryzacji kraju, komunikacja osobowo- towarowa pojazdami mechanicznemi) w referacie Izby Warszawskiej, sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych (Izby w Sosnowcu i Warszawie). W przeddzień powyższego zebrania tj. dnia 1 lutego uczestnicy Zjazdu zwiedzą, na zaproszenie b. ministra inż. E. Kwiatkowskiego, Państw. Fabrykę Związków Azotowych w Mościcach.

Opodatkowanie mieszanek spirytusowych

Izba Przemysłowo- Handlowa w Warszawie ustaliła, że mieszanie spirytusu, gazoliny i benzolu należy w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym uważać za przygotowawczą czynność handlową, skutkiem czego od obrotów przedsiębiorstw, sprzedających mieszanki przez siebie przygotowane, należy opłacać podatek obrotowy według stawek, przewidzianych dla przedsiębiorstw handlowych.

Kontyngent francuski na drzewo polskie

Jak się dowiadujemy, został już ustalony kontyngent francuski dla przywozu drzewa polskiego na I. kwart. 1934 r. w tej samej wysokości i na tych samych zasadach co kontyngent przyznany nam przez Francję na IV. kwartał r. 1933. Jak wiadomo, wynosił on wówczas 19.996 ton.

Ulgi dla zwiedzających Targi Angielskie

Wicekonsulat W. Brytyjski w Katowicach zawiadamia Izbę przemysłowo- handlową w Krakowie, że wydaje pisemne zaproszenia (legitymacje) na Targi, które się odbędą od dnia 19 lutego do 2 marca br. w Londynie i w Birmingham — tym kupcom, którzy przedłożą listy rekomendacyjne Izby przemysłowo- handlowej Na podstawie powyższych legitymacyj, zwiedzający wystawę otrzymują bezpłatną wizę i będą korzystać z ulg kolejowych (25 proc.) na kolejach polskich i niemieckich.

TEATR ŻYDOWSKI W KRAKOWIE.

Gościnne występy A. Samberga

Stuprocentowy ten aktor żydowski sypie jak gdyby z rogu obfitości wciąż nowemi i potężnemi kreacjami. Wprost żywiołową jest żywotność tego tytana pracy, który w ostatnich dniach codziennie aż cztery stwarza nam kreacje. Publiczność wprost nadziwić się nie może tej niesłychanej w dziejach teatru wprost wielkopańskiej rozrzutności. Widz pełen zdumienia pyta, skąd ten człowiek czerpie tyle sił fizycznych i czemu to przypisać należy, że wartość artystyczna każdej kreacji na tem nie cierpi. Wytłómaczeniem tej zagadki jest gorące umiłowanie teatru, umiłowanie tak silne, tak wypełniające całą duszę, że zwykły śmiertelnik nawet sobie wyobrazić nie może. Tkwi w tym fenomenie, który w życiu codziennem nazywa się A. Samberg, dynamiczna jakaś siła przypominająca polskiego olbrzyma pracy, jakim jest Solski.

Ostatnią kreacją p. Samberga jest Jankiel Szapszowicz z „Boga Zemsty“ Szaloma Asza. Sztukę tę połączono ze „Skąpcem“ Moljera, musiano ją więc skrócić i dano tylko te sceny, które uwypuklają tragedję tego grzesznika walczącego z Bogiem. Kreacja Samberga jest tak dalece zwartą, tak jednolitą, że robi wrażenie jak gdyby wyciosaną była z granitu. Obok p. Samberga nader udaną sylwetkę stworzyła p Litwina a dobre epizody miały panie Wellnerowa, Librowska Amzel, nadto panowie Amzel, Szadowski i Messinger.

Po przedstawieniu „Boga Zemsty“ wyszedł na scenę cały zespół, a dyrektor Weisshof zakomunikował publiczności, że udało się uzyskać zgodę p. Samberga na dalsze występy gościnne w Krakowie. Imieniem zespołu przemówił p. Birnbaum, który złożył hołd twórczości wielkiego aktora. W krótkich, przez publiczność wciąż przerywanem oklaskami przemówieniu, wytłómaczył p. Samberg powody, dla których w ostatniej chwili zmienił swe postanowienie opuszczenia Krakowa. Kraków posiada publiczność, która rozumie i kocha teatr żydowski; gdy wybierał się do Krakowa ostrzegano go przed chłodem publiczności krakowskiej. W Krakowie spotkał się jednak nie tylko ze zrozumieniem prasy, t. j. „Nowego Dziennika“, ale też z gorącem przyjęciem ze strony publiczności. Trzeba tej publiczności dać tylko dobry repertuar. a publiczność potrafi ocenić wysiłek twórczy. P. Samberg zapowiedział wystawienie całego szeregu utworów poważnego repertuaru żydowskiego i wyraził nadzieję, że publiczność nie odmówi swego moralnego poparcia teatrowi żydowskiemu w Krakowie, który mimo trudności obce wytrwać na posterunku poświęconym prawdziwej sztuce żydowskiej.

Miejmy i my nadzieję, że wielki aktor żydowski się nie pomylił.

M. K.

Zaćmienie słońca a teorja Einsteina

Londyn, w styczniu.

W tych dniach udała się na krążowniku japońskim „Kosuga“ na wyspę Morlok ekskedycja naukowa złożona z angielskich, amerykańskich i rosyjskich astronomów i fizyków. Wyspa Morlok należy do grup wysp Karolińskich pozostających obecnie pod protektoratem Japonji. Ekspedycja ma na celu przeprowadzenie szeregu obserwacyj nad zaćmieniem słońca, które nastąpi 14 lutego br. Obserwowanie tego zjawiska może się odbyć na wyspie Morlok w szczególnie dogodnych warunkach.“ Główna faza zaćmienia będzie trwała wszystkiego 2 minuty 6 sekund, czyli bardzo krótko, a w tym czasie muszą być dokonane bardzo ścisłe obserwacje i pomiary, których głównym celem ma być skontrolowanie teorji Einsteina w tej jej części, która odnosi się do odchylenia promieni świetlnych.

W jakim związku pozostają badania nad zaćmieniem słońca z teorją relatywizmu Einsteina? Jednem z głównych założeń tej teorji jest to, że energja jsst tylko jedną z form materji. Energja w jej różnych postaciach jest zatem zjawiskiem materjaln.. Do tego rzędu zjawisk należy zaliczyć promieniowanie gwiazd. Ale promień świetlny jako zjawisko materjalne, podlega jak każda materja sile ciążenia. Otóż jak twierdzi Einstein, promienie świetlne, przepływając obok wielkich mas kosmicznych, zostają przez nie przyciągane i zbaczają wówczas ze swej prostej drogi.

Takiem wielkiem ciałem kosmicznem, położonem najbliżej ziemi jest słońce. Promienie świetlne, biegnące z przestrzeni kosmicznej, przepływając obok słońca, zostają przez nie przyciągnięte i odchylają się od swojej drogi. Einstein określił cyfrowo owo odchylenie Ale jak sprawdzić to obliczenie, jak zaobserwować i stwierdzić istnienie podobnego zjawiska?

Słońce, jest samo tak potężną gwiazdą świetlną, iż w bliskości jego nie można zaobserwować żadnego innego światła prócz słonecznego. Dopiero zaćmienie słońca pozwala dostrzec promienie innych gwiazd, leżących poza słońcem.

Jeżeli Einstein ma rację, w takim razie widzimy tutaj z ziemi gwiazdy, których promienie ulegają odchyleniu, nie tam na niebie, gdzie one faktycznie są, lecz przesunięte nieco dalej i to w tym samym stopniu, w jakim odchylają się ich promienie. Stwierdzają zaś ten fakt dokonywane przez astronomów fotografje nieba przed i podczas zaćmienia. Poczynione później pomiary dystansów między gwiazdami wykazują dokładnie odchylenie o ile ono istnieje de facto.

Jeśli chodzi o ten eksperyment podczas zaćmienia słonecznego, był on przeprowadzony już dwukrotnie przez ekspedycje naukowe i okazało się, że istotnie promienie gwiazd ulegają odchyleniu naskutek przyciągania ich przez słońce. Jednak podczas drugiej ekspedycji okazało się, że cyfrowe pomiary odchylenia nie zgadzają się z obliczeniami Einsteina. Otóż zadaniem obecnej, trzeciej ekspedycji jest rozwiązanie i wyjaśnienie tej sprzeczności, co ostatecznie będzie potwierdzeniem lub zaprzeczeniem teorji względności.

W Anglji faszyzm traktowany jest humorystycznie

Rothermere ośmieszył Mosley'a

Londyn, w styczniu.

Faszyzm angielski, którego reprezentantem był sir Oswald Mosley, nie mógł się dotąd pochwalić większymi sukcesami. Wpływały na taki obrót rzeczy różne przyczyny natury ekonomicznej oraz politycznej. Faktem jest, że od czasu odejścia od złota i obniżenia wartości funta szterlinga nastąpiła w życiu gospodarczem Anglji poprawa; wzrósł eksport, zwiększyła się produkcja a również i konsumcja; osłabło bezrobocie. Zniknęły więc przynajmniej w znacznej części podniety i warunki sprzyjające rozwojowi ruchu o charakterze radykalnym, Z drugiej znów strony konserwatyzm polityczny Anglików powstrzymuje ich od eksperymentów, tembardziej, iż autorytet sir Mosleya ani był, ani jest wielki w społeczeństwie angielskim.

Bardzo wyraźnie określił się stosunek opinji angielskiej do problematu faszyzmu w wyniku apelu, jaki zamieścił lord Rothermere w swoim dzienniku „Daily Mail“. Lord Rothermere, który — jak i sir Mosley — zmieniał barwę swoich przekonań politycznych dość często, wywiesił obecnie flagę faszystowską, nawołując ogół do zjednoczenia się w obozie czarnych koszul. Przyjęcie, jakie zgotowała prasa oraz opinja magnatowi prasowemu, mogło go śmiało przekonać, że nie biorą go w ojczyźnie na serjo i że apel jego potraktowany został jako wyskok humorystyczny.

Lord Rothermere liczył na poparcie go przez prasę lorda Beaverbrockea. Ale już w parę godzin po ukazaniu się „Daily Mail“ organy prasowe zależne od lorda Beaverbrocka wyszydziły nielitościwie „eskapadę“ lordowską.

Faktem jest, że wystąpienie lorda Rothermere zniszczyło do reszty wpływy i sympatje, nieznaczne zresztą, jakiemi rozporządzał sir Mosley i jego obóz. Opinja o lordzie Rohermere jest w Anglji ustalona: uważają go tutaj za postać groteskową, za polityka, który utrącił swojem wystąpieniem każdą sprawę, każdą inicjatywę nawet niepozbawioną racji i sensu. Nie zapomniano jeszcze w Anglji kampanji rewizyjnej prowęgierskiej, którą prowadził lord Rothermere, pamiętają też dobrze i odświeżają na łamach prasy przy tej okazji rozmaite wyczyny falstafowskie, w jakie obfitowała kariera króla prasowego. Manją Rothermera było np. proklamowanie co pewien czas tego lub innego polityka jako jedynego zbawcę ojczyzny i kandydata na dyktatora; galerja tych kandydatów z lekkiej ręki Rothermer'a jest długa; znajdujemy tu Lloyd Georgea, Snowdena, Beaberbrooka, admirała Horthy, Hohenzollernów, a wreszcie sir Oswalda Mosleya.

Rzecz prosta, iż apel Rothermera, zredagowany pompatycznie i bombastycznie, a zalecający Mosleya jako tego, który zbawi kraj, mógł wywołać jako reakcję salwę śmiechu. Potraktowany jako wybryk karnawałowy magnata, mającego dużo czasu i pieniędzy, apel Rothermera zaszkodził tylko temu, któremu miał pomóc.

Tak więc eksperyment Rothermer'a był o tyle celowy, iż wykazał, że w najbliższej przyszłości reformy polityczno-społeczne o zabarwieniu faszystowskiem nie mogą się zakorzenić ani przyjąć w Anglji.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Jak uratowano szpital żydowski w Wilnie od likwidacji

Wileńska „Cajt“ donosi o bardzo charakterystycznym wypadku, jaki zdarzył się w Wilnie w związku z zamierzoną likwidacją tamtejszego szpitala żydowskiego. Doniedawna magistrat wileński nosił się z zamiarem zlikwidowania szpitala żydowskego, obecnie nagle zamierza magistrat otworzyć w tym szpitalu dział dla leczenia dzieci i powołać ordynatora dla ginekologji. Przyczyna tej nagłej zmiany jest dość osobliwa. Niedawno przebywał wileński rabin, Rubinstein w Warszawie, gdzie złożył wizytę Marszałkowi Senatu Raczkiewiczowi. Marszałek Raczkiewicz zainteresował się sytuacją Żydów w Wilnie i przy tej sposobności rabin Rubinstein opowiedział m. in. o zamierzonej likwidacji szpitala żydowskiego Przed kilkoma tygodniami przybył do Wilna Marszałek Piłsudski i Marszałek Raczkiewicz. W czasie pobytu Marszałka Piłsudskiego w Wilnie, znaleźli się przy jednym stole następujący dygnitarze: Marszałek Piłsudski, jego brat Adam Piłsudski, Marszałek Raczkiewicz i wojewoda wileński Jaszczołt. Podczas rozmowy zapytał Marszałek Raczkiewicz p. Adama Piłsudskiego, który zajmuje kierownicze stanowisko w magistracie wileńskim, co słychać ze szpitalem żydowskim, który ma zostać zlikwidowany. Rozmową zainteresował się Marszałek Piłsudski, a dowiedziawszy się, że chodzi o zamknięcie szpitala żydowskiego rzekł: „Broń Boże, nie należy Żydom wileńskim wyrządzać krzywdy“.

Te słowa zadecydowały na korzyść szpitala żydowskiego w Wilnie. O likwidacji szpitala niema więcej mowy. Kwestja szpitala żydowskiego zeszła temsamem z porządku dziennego obrad Magistratu wileńskiego.

Wyrok skazujący ks. Pszczyńskiego — stał się prawomocny

Sąd Najw. w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną ks. Pszczyńskiego przeciwko wyrokowi katowickiego sądu okręg., na mocy którego ks. Pszczyński skazany został w październiku ub. roku na trzy tygodnie bezwzględnego aresztu za zatrudnianie obcokrajowców bez zgody śląskiego urzędu wojewódzkiego, w swoich przedsiębiorstwach.

Aresztowanie sprawców chuligańskich napadów

Policja warszawska wykryła sprawców cuchnących demonstracyj zorganizowanych w sobotę wieczorem w lokalach żydowskich. Aresztowano studentów uniwersytetu Franciszka Froczyńskiego studenta, Stanisława Bronicznego, studenta wyższej szkoły handlowej i Franciszka Lewandowskiego, bezrobotnego ślusarza. W czasie przesłuchania wszyscy trzej podali nazwiska dalszych spólników, wskutek czego przeprowadzone będą nowe aresztowania.

Groźba zamknięcia kin w Warszawie

Delegacja Związku Właścicieli Kinoteatrów w Warszawie odbyła dłuższą konferencję z dyrektorem finansowym zarządu miejskiego, który oświadczył delegacji, że jest przeciwny przedłużeniu po 1 lutego stosowania zniżek indywidualnych w podatku widowiskowym w kinoteatrach, a to ze względu na stan kasy miejskiej

Delegacja podkreśliła w odpowiedzi, że cofnięcie tej, stosowanej już od 2 lat ulgi, może spowodować zamknięcie kinoteatrów w stolicy, gdyż ulga ta w znacznym stopniu pozwala dotąd kinoteatrom przetrwać trudną sytuację.

Sprawa ta będzie ostatecznie zdecydowana przez prezydenta miasta dziś w środę. W tymsamym dniu odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie właścicieli kinoteatrów celem ustosunkowania się do decyzji władz miejskich.

Wśród filmowców wysuwany jest ponadto projekt oryginalnej demonstracji przeciwko Zarządowi Miejskiemu. Kina stołeczne wyświetlałyby wyłącznie obrazy produkcji polskiej, zdejmując narazie z afisza wszystkie filmy zagraniczne. Ponieważ od obrazów krajowych stawki podatkowe są minimalne, Kasa Miejska odczułaby tę demonstrację nader dotkliwie i Zarząd Miejski byłby szybko zmuszony do kapitulacji.

W przystępie ataku szału — podpalił własny dom

Z Łodzi donoszą: W domu przy ul. Wesołej 16 rozegrała się dzika bójka pomiędzy właścicielem domu a lokatorami.

Jednopiętrowy ten dom należy do Jana Urbanka. Mieszka w nim 4-ch lokatorów, którzy wskutek braku zarobków, od dłuższego czasu zalegali z opłatą. Urbanek skierował sprawę do sądu i uzyskał eksmisję, która jednak wskutek podań zainteresowanych, została wstrzymana. Wiadomość o tem wprowadziła Urbanka w istny szał.

Wczoraj kamienicznik podpiwszy sobie należycie, wdrapał się na dach swej jednopiętrowej posesji i począł zrywać deski, wskutek czego uszkodził sufit w mieszkaniu lokatora Merczyńskiego. W pewnej chwili Urbanek zeskoczył z dachu przez zrobioną w nim dziurę na strych i przy pomocy szmat oraz nafty usiłował spalić dom, ażeby wten sposób zemścić się na lokatorach. Zorjentowawszy się w sytuacji lokatorzy, rzucili się na szaleńca, przyczem doszło do bijatyki, w które wszyscy odnieśli liczne rany.

Kres zajściu położyła policja, która spisała na miejscu protokół i pociągnęła Urbanka do odpowiedzialności za usiłowanie podpalenia domu mieszkalnego.

Sąd doraźny we Lwowie

Prokuratura sądu wojskowego OK. 6 we Lwowie zajmuje się obecnie w trybie postępowania doraźnego oskarżeniem przeciwko mordercy emerytowanej nauczycielki śp. Mańkowskiej, którą — jak wiadomo, — zgładził pasierb jej, szeregowiec 6 dywizjonu samochodowego. Rozprawa doraźna odbędzie się dopiero z początkiem przyszłego tygodnia, według wszelkiego prawdopodobieństwa we wtorek 6 lutego br.

Wstrząsająca tragedja zredukowanego urzędnika

W Wilnie rozegrała się wstrząsająca tragedja rodzinna.

Nocy ubiegłej zredukowany z dn. 1 lutego urzędnik Izby Skarbowej Michał Szodeliński zastrzelił swoją żonę oraz 15-letnią córkę, poczem wystrzałem w skroń pozbawił się życia.

Bratobójca zginął na szubienicy

Z Wilna donoszą: Sąd okręgowy na rozprawie doraźnej w Święcianach rozpatrywał sprawę mieszkańca wsi Siemieliszki, Józefa Małuszkiewicza, oskarżonego o zamordowanie brata Jana w celach rabunkowych. Po dokonaniu morderstwa Małuszkiewicz podpalił stodołę, w której pozostawił trupa brata

Małuszkiewicz do zbrodni przyznał się. Sąd skazał go na śmierć przez powieszenie.

Obrońca zwrócił się do p. Prezydenta o ułaskawienie. Z Warszawy nadeszła odpowiedź odmowna, wobec czego wyrok został wykonany.

Włamywacz połknął brylant

Do policji w Wilnie zgłosiła się Stanisława Małachowska z meldunkiem, że została okradziona Zginęło 85 zł gotówką, srebrny zegarek, pierścionek oraz wartościowy brylant.

Na miejsce wypadku niezwłocznie udali się funkcjonarjusze policji. Przeszukano klatkę schodową i istotnie w ciemnym kącie znaleziono znanego policji zawodowego złodzieja Piotra Szukiela, zam. przy ulicy Łokieć 3. Szukiela zatrzymano. W chwili gdy zatrzymany znalazł się na klatce schodowej komisarjatu PP gdzie miała być dokonana osobista rewizja, wyciągnął nagle z kieszeni jakiś przedmiot i, zanim któryś z posterunkowych zdołał mu przeszkodzić, włożył do ust i przełknął.

Na pytanie posterunkowego co przełknął, Szukiel odpowiedział:

— Otrułem się!

Do komisarjatu wezwano pogotowie. Lekarz stwierdził, że nawet mowy o zamachu samobójczym być nie może. Wówczas dopiero wyjaśniło się, że Szukiel, chcąc pozbyć się dowodu kradzieży, połknął skradziony kamień.

W czasie rewizji znaleziono u złodzieja skradzioną gotówkę. Brak było natomiast zegarka, pierścionka, oraz kamienia, który znalazł „bezpieczny schron“ w żołądku.

Szukiela przewieziono karetką pogotowia ratunkowego do szpitala.

B. kapitan portu gdyńskiego — na ławie oskarżonych

Przed sądem w Gdyni rozpoczęła się sprawa b. kapitana portu gdyńskiego, Władysława Zaleskiego, któremu na podstawie dochodzeń dyscyplinarnych obniżono emeryturę o 25 proc., od czego wniósł on odwołanie.

Akt oskarżenia zarzuca Zaleskiemu branie wynagrodzeń za dawanie informacyj o ruchu statków, wystawienie niezgodnego z prawdą zaświadczenia okrętowego i pobieranie w formie węgla gratyfikacyj od firmy „Atlantic“.

W pierwszy dniu procesu wyjaśnia oskarżony, że węgiel otrzymany z firmy „Atlantic“ zapłacił, a informacyj, za które pobierał gratyfikacje, udzielał poza godzinami służbowemi. Informacyj tych udzielała zresztą przeważnie jego żona. Pieniądze za które nabył parcelę, przywiózł jeszcze z Konstantynopola, gdzie miał wielkie dochody w marynarce rosyjskiej

Nadużycia w magistracie kieleckim

W wydziale egzekucyjnym magistratu w Kielcach wykryto znaczne nadużycia, w związku z czem prezydent miasta złożył doniesienie do prokuratora i zawiesił w urzędowaniu trzech urzędników Z polecenia sędziego śledczego aresztowano urzędników magistratu, Kozłowskiego, Lewandowskiego i Michnowskiego. Następnie sędzia śledczy w asystencji policji przybył do biur magistratu, gdzie opieczętował księgi kasowe.

KRONIKA BIELSKO-BIALSKA

— **NARESZCIE DOCZEKALIŚMY SIĘ!** W tych dniach została oddana do użytku publicznego pierwsza w Bielsku automatyczna rozmównica telefoniczna. Rozmównica została umieszczona w westybulu dworca kolejowego w Bielsku. Jedna rozmowa kosztuje 20 gr, które, w razie zajęcia numeru, aparat zwraca. Podobne rozmównice mają być umieszczone w różnych punktach miasta.

— **POMYSŁOWY ZŁODZIEJ W ROLI URZĘDNIKA MAGISTRATU W BIAŁEJ.** Marja Schirmerowa, zam. w Białej, ul. Cyniarska 14, przyjęła onegdaj na mieszkanie pewnego mężczyznę, który przedstawił się jako Stanisław Barczyński ze Stanisławowa i twierdził, że przyjechał do Białej celem objęcia posady w magistracie. Jeszcze tegoż samego dnia nowy lokator dokonał włamania do szafy Schirmerowej, skąd skradł złoty zegarek i biżuterję, łącznej wartości 60 zł. Schirmerowa dopiero na drugi dzień zauważyła kradzież, lecz po Barczyńskim już nie było śladu. W tym samym dniu policja w Białej aresztowała pewnego podejrzanego osobnika, legitymującego się jako Leon Łaczyński. Okazało się jednak, że jest to znany złodziej i oszust Stefan Borowiński z Łodzi. Przyznał się on do dokonania kradzieży u Schirmerowej.

— **STOW. KOBIET ŻYD. „WIZO“** przypomina, że zgłoszenia na cykl 3 wykładów znanego pedagoga i psychologa dra Lothara Spielmanna z Pragi czeskiej, przyjmuje tylko do dnia 1 lutego p. Reicherowa, Bielsko, Młyńska 9, codziennie od 13—15, tel. 1468. Odczyty odbędą się w ciągu lutego br.

— **JUTRO AKADEMJA KU CZCI M. BRODERSONA Z OSOBISTYM UDZIAŁEM POETY!** Z okazji 20-lecia twórczości literackiej słynnego poety żydowskiego, M. Brodersona, odbędzie się jutro we czwartek o 8.30 wiecz. w sali [illegible]

Żyd. w Bielsku uroczysta akademja z osobistym udziałem Brodersona, który wygłosi odczyt nt. „Magika i czary naszego teatru“, poczem nastąpią recytacje z własnych dzieł. Bilety w cenie od 75 gr do 2 zł wcześniej do nabycia w firmie „Foto-Plessner“, Pasaż Tyrasa.

— GROŹNY POŻAR wybuchł onegdaj w stodole Jana Kaisera w Jasienicy ad Bielsko. Pastwą pożaru padła stodoła wraz z znajdującemi się tam narzędziami rolniczemi, ogólnej wartości około 10.000 zł.

— ZE SPORTU. W tabeli klasy A rozgrywek o mistrzostwo śląskie w hokeju lodowym posunął się cieszyński TEV. na drugie miejsce, pokonując Siemianowicki KH. w stosunku 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). TEV stał się w ten sposób groźnym konkurentem Śląskiego KH. Katowice na tytuł mistrza. — W rozgrywkach mistrzowskich śląskiej ligi piłki nożnej pokonał „Naprzód“ Lipiny żywiecką „Koszarawę“ w stosunku 4:1 (2:1), zabezpieczając sobie zwycięstwem tem tytuł mistrza ligi śląskiej.

Z DZIEDZIC

ONEGDAJ obchodził nader poważany obywatel naszego miasta, p. Markus Mechner, 70-lecie swych urodzin. Jubilat jest oddanym członkiem naszej organizacji, a jego syn dr. Erwin Mechner, adwokat w Dziedzicach, należy do najbardziej zasłużonych towarzyszy naszej dzielnicy.

— AWANTURA ANTYSEMICKA W DZIEDZICACH. Niejaki Mieczysław Gajda wywołał w Dziedzicach publiczną awanturę, przez wykrzykiwanie gróźb pod adresem Żydów. Posterunek policyjny w Dziedzicach sporządził doniesienie karne za zgorszenie publiczne.

Z Oświęcimia

WIEC PROTESTACYJNY. Z inicjatywy Unji Sjonistów Rewizjonistów oraz Czytelni Żydowskiej odbył się u nas masowy wiec protestacyjny przeciw ograniczeniu imigracji do Palestyny. Zebranie zagaił tow. Dr. Drucks, poczem wygłosili referaty tow. Ferdynand Walkan (Oświęcim) i Dr. Jakób Damm (Kraków).

STARANIEM ORG. AKIBA urządzony został w ub. tygodniu wieczór muzykalno-wokalny z nader urozmaiconym programem. Słowo wstępne wygłosił Mgr. Rosthal z Krakowa. Dochód z tej imprezy przeznaczony został na „Mifal Usyszkin“.

Z ORG. SJONISTÓW REWIZJONISTÓW. Dnia 20 b. m. odbyło się Walne Zebranie miejscowej Unji Sjonist. Rewizjonistów. Po sprawozdaniu Zarządu z całoroczonej działalności i ożywionej dyskusji wybrani zostali w skład nowego Wydziału: Dr. Iro Druks — prezes, P. Littner — sekretarz, D. Tanenbaum — skarbnik, członkowie Wydziału: I. Silfen, P. Łazowert, N. Goldberg i B. Jarosch.

CZYTELNIA ŻYDOWSKA rozwinęła w bież. sezonie nader ożywioną działalność. I tak prowadzone są regularnie seminarja z dziedziny sjonistyki, historii i literatury żydowskiej. Zorganizowano również cykl referatów o ideologji stamsjońskiej, które wygłasza tow. H. Löw.

NOWA PLACÓWKA SJOŃSKA. Ostatnio powstała u nas organizacja „Hitachduth“ (antyichud). Organizacja ta posiada już lokal i liczy około 30 członków. Na zaproszenie tej organizacji wygłosił u nas publiczny referat tow. prof. Mühlstein z Krakowa n. t.: „Znaczenie Hapoelu Hacair w Palestynie“.

ZE SPORTU. Ż. T. G. S. „Kadimah“ rozpoczęło już ćwiczenia gimnastyczne pod kierownictwem instruktora P. Littnera. Sekcja gimnastyczna przygotowuje się już pilnie do mającego się odbyć w marcu dorocznego popisu gimnastycznego. W ub. tygodniu rozegrała drużyna „Tel-Chaj“ dwa mecze ping-pongowe z drużyną Stow. Młodzieży Polskiej oraz Zw. Strzeleckiego, wygrywając w obu wypadkach 6:1 i 6:1. (Few.)

SPRAWY SPOŁECZNE

Rozporządzenie w sprawie położnych

Obwieszczeniem ministra opieki społecznej ogłoszony został jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych.

Prawo wykonywania zawodu i używania tytułu położnej przysługuje osobom, które ukończyły jedną z państwowych lub samorządowych szkół położnych, względnie złożyły egzamin po ukończeniu jednej z prywatnych szkół. Osobom, które zostały zarejestrowane przez władze administracyjne przed wejściem w życie tego rozporządzenia, przysługuje prawo wykonywania zawodu i używania tytułu położnej na zasadzie dotychczasowych przepisów.

Związek Światowy Ogólnych Sjonistów przeciw akcji petycyjnej

Otrzymujemy następujący komunikat:

Kierownictwo Związku Światowego Ogólnych Sjonistów Centrala w Europie powzięło w dniu dzisiejszym na naradzie wszystkich czterech członków Kierownictwa, w sprawie petycji rewizjonistycznej, jednomyślnie następujące uchwały:

1) Kierownictwo Zw. Świat. Og. Sjon., centrala w Europie, uważa petycję rewizjonistyczną za złamanie dyscypliny wobec uchwał Kongresu, w myśl których żadna grupa Światowej Organizacji Sjonist. nie ma prawa bez uprzedniego zezwolenia Egzekutywy podejmowania samodzielnych akcyj politycznych;

2) Kierownictwo oświadcza wobec tego, że, zgodnie z oświadczeniem Egzekutywy w Londynie, z powyższego powodu zajmuje negatywne stanowisko wobec petycji rewizjonistycznej;

3) Kierownictwo oczekuje, że wszystkie ogólno-sjonistyczne organizacje krajowe, grupy krajowe, jakoteż wszyscy ogólni sjoniści nie wezmą udziału w podpisywaniu petycji.

Kraków, 30 stycznia 1934.

Dr. Ignacy Schwarzbart, przewodniczący.

Członkowie: Dr Józef Rufeisen, Mgr. Leon Salpeter, Dr Emil Schmorak.

Zlot „Hanoar Hacijoni“

W niedzielę 4 lutego odbędzie się zlot galilu krakowskiego i Zagłębia ruchu „Hanoar Hacioni“ w Oświęcimiu. W zlocie biorą udział członkowie gdudu I-go i II-go.

Początek zlotu o godz. 9-tej.

Porządek dzienny: 1) Otwarcie. 2) Powitania. 3) Zadania Ogólnego Sjonizmu w chwili obecnej: Mgr. I. Steiger. 4) Kibuc i jego walka w Erec: Ch Dauerseh. 5) Nasza droga wychowawcza: Mgr. D. Rubin. 6) Nasze zadania w ruchu chalucowym: L. Lustig. 7) Zamknięcie.

Podczas przerwy obiadowej odbędzie się posiedzenie kierowników gniazd.

Wieczorem odbędzie się referat publiczny z udziałem Mgr. I. Steigera n. t. Droga młodzieży żydowskiej w chwili obecnej.

W zlocie biorą udział następujące gniazda: Kraków, Chrzanów, Trzebinia, Wadowice, Cieszyn, Bielsko, Katowice, Będzin, Dąbrowa Górnicza, Zawiercie, Modrzejów, Sławków, Olkusz, Działoszyce, Kazimierza Wielka, Koszyce, Książ Wielki, Miechów, Charsznica, Nowy Korczyn, Proszowice, Pilica, Pińczów, Słomniki, Szczekociny, Wiślica, Wodzisław, Wolbrom, Żarnowiec i Sosnowiec.

Wszystkie gniazda winny rozpocząć przygotowania do zlotu.

JEGO WYGRANA.

Pewien Francuz, który mieszkał przez długie lata w Londynie, naturalizował się. Jego znajomy rodak, spotkawszy go kiedyś, czynił mu z tej racji gorzkie wyrzuty:

— Cóżeś wygrał na tem?

— Przedewszystkiem bitwę pod Waterloo! — brzmiała dumna odpowiedź. (Tit-Bits).

ZROZUMIAŁE.

— Wiesz, Karolciu, twój narzeczony ma krzywe nogi.

— Nic dziwnego, moja droga, nie może być inaczej, skoro całe brzemię interesów firmy spoczywa na jego plecach. (Le Rire).

Zakłady dla niepoprawnych

Minister sprawiedliwości wydał rozporządzenie w sprawie organizacji zakładów dla niepoprawnych przestępców. Poza postanowieniami ogólnemi rozporządzenie zawiera przepisy dotyczące kierownictwa i nadzoru, organizacji życia zakładowego, pracy, opieki duchownej, oświaty, wychowania fizycznego, odżywiania i odzieży, odwiedzania i korespondencji, zasad utrzymania rygoru i dyscypliny, zasad udzielania urlopów i wypadków zawieszenia wykonania środka zabezpieczającego. Do czasu utworzenia specjalnego zakładu dla kobiet, wyodrębnia się w zakładach męskich specjalne oddziały dla kobiet. W razie braku miejsc w zakładach dla niepoprawnych, przestępców niepoprawnych umieszcza się w osobnych oddziałach, utworzonych przy więzieniach. Pierwszy zakład dla niepoprawnych tworzy się w Koronowie

Wystawy krakowskie

Pierwsza wystawa Sekcji Plastyków przy Związku Legjonistów

W niedzielę 4 lutego b. r. o godz. 10 rano nastąpi w Krakowie w salach Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych otwarcie Wystawy Artystów Legjonowych, nad którą protektorat objął Marsz. Piłsudski.

Wystawa zapowiada się pod każdym względem interesująco. Około sześćdziesięciu malarzy, rzeźbiarzy, grafików, architektów bierze udział w tej ekspozycji tak, że cały Pałac Sztuki wypełni się najszczelniej. Prace nad dekoracją Pałacu na zewnątrz i wewnątrz rozpoczną się niebawem. Od czwartku Pałac będzie dla publiczności zamknięty gdyż zacznie pracować komisja artystyczna nad segregowaniem i zawieszaniem dzieł.

Otwarcie Wystawy będzie miało charakter uroczysty. Bogato ilustrowany katalog Wystawy, stanie się cenną pamiątką tej imprezy. Na ulicach miasta pojawią się w tych dniach artystyczne afisze tej wystawy.

Wstęp, pomimo wielkich kosztów urządzenia, normalny.

— Wystawy zbiorowe Hermana Ehrmana, Gizy Nebenzahl-Wistreichowej, Leo Schenkera, Norberta Strassberga w Zrzeszeniu Żyd. Art. Mal. i Rzeźb. w Żyd. Domu Akadem Przemyska 3 — otwarte codz. bez przerwy od godz. 11-tej przedp. do 4-tej popoł. Wstęp wraz z katalogiem 50 gr.

— Ostatnie dni wystawy „Zjednoczenia“. Wystawa „Zjednoczenia“ dobiega końca. Tylko jeszcze jeden tydzień będą mieli możność miłośnicy sztuki oglądać eksponaty znakomitych plastyków żydowskich w salach Koła Obywatelskiego przy ul. Grodzkiej 13, I p. W wystawach zbiorowych prezentują swoje dzieła, Ign. Hirszfang (Paryż) i Finkelstein (Łódź), zaś w wystawie bieżącej biorą udział art. mal.: L. Lewkowicz, A. Markowicz, Sz. Müller, E. Ohrenstein, J. Pfefferberg i A. Soldinger. Wystawa otwarta codziennie od 10 do 4 pop. Wstęp wraz z katalogiem 50 gr.

Przed otwarciem wystawy kobierców i ceramiki

W sali bibljotecznej Muzeum Narodowego w Sukiennicach odbyło się posiedzenie ogólnego Komitetu Wystawy kobierców i ceramiki

Posiedzenie zagaił prof. U. J. Julian Nowak. — Kolejno referowali sprawy związane z wystawą Dr. Buczkowski, Alfred Holender i Dr. Bocheński, poczem licznie zebrani członkowie oglądali cały materjał wystawowy wyrażając się z całem uznaniem o poczynionych przygotowaniach niezwykłej i imponującej wystawy.

Zainteresowanie wśród społeczeństwa jest bardzo wielkie, toteż Dyrekcja Muzeum otrzymuje codziennie liczne zgłoszenia na zaproszenia i zamówienia na katalogi. W piątek 2 lutego o god. 12 w poł. nastąpi otwarcie.

KOLUMNA „AKIBY"

Nie wolno milczeć!

Nie damy zamknąć Erec bram
Nikomu!
Nie damy kluczy zabrać nam
Naszego domu.
Musimy znów jak ongi mieć
Własną strzechę!
A nie wzbronią nam jej przecie
Lufy karabinów...
Nic nad matkę nie jest droższe
Dla stęsknionych synów...
Mesjasza porwiemy z nieba..
Czekać nie będziem
Nie trzeba —

(J. Frei).

Zbyt spokojnie przyjęła opinja sjonistyczna tak wielkie ograniczenie aliji do Erec, w chwili, kiedy setki tysięcy Żydów, wpędzonych w ślepą uliczkę golusu, oblega urzędy palestyńskie, domagając się natarczywie certyfikatu — możności egzystencji.

Dlaczego milczymy? Czy znajdują się wśród nas tacy naiwni, którzy uwierzą, że są to, tylko zarządzenia przejściowe? Czy nie jest dość widocznem z tego łańcucha faktów, że system, nastawiony na całkowitą likwidację deklaracji Balfoura, wchodzi w końcową fazę realizacji? Trudno żywić głębiej uzasadnione nadzieje, że ministerstwo nasze, kołatające od tygodni w bramy Foreign Office, rozporządza dość silnemi argumentami, by zmienić podstawy polityki obecnego gabinetu brytyjskiego odnośnie do sjonizmu.

Budowa żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie oznacza **eropeizację w szybkiem tempie Bliskiego Wschodu.** Staje to w poprzek żywotnym interesom brytyjskim. Imperjum utrzymuje się bowiem dzięki hegemonji cywilizacji nad barbarzyństwem. Sjonizm grozi zbyt szybkiem podniesieniem ekonomicznem, kulturalnem i politycznem ludów arabskich — wzmocnieniem pędu do niezależności politycznej, w którem to dążeniu sjonizm odgrywa rolę katalizatora. Podnieca zapewne te dążenia przykład Egiptu i Iraku. Likwidacja sjonizmu, to zamknięcie sił żywotnych dla budzącego się Wschodu.

Trudno likwidację swych zobowiązań międzynarodowych uzasadnić wobec opinji publicznej w chwili, gdy świat ujrzał, że **sjonizm stał się czynnikiem rozwoju i postępu dla kraju, gdy pomnożył wielokroć jego majątek, gdy stworzył tysiące warsztatów pracy, gdy opuszczony i zniszczony kraj stał się ogniskiem, pociągającem nietylko Żydów, lecz samych Arabów.** A stał się takim jedynie dzięki żydowskim wysiłkom i pracy. Należy znaleźć płaszczyk dla pokrycia swych prawdziwych zamiarów. Doświadczona i wynalazcza administracja angielska znalazła taki — „krzywdę Arabów". Od lat szermuje tem pojęciem na prawo na lewo, wybiera „komisje" dla zbadania jej rozmiarów, ilości bezrobotnych, bezrolnych — pozwala organizować się swobodnie arabskiemu nacjonalizmowi, od czasu do czasu pozwala mu wybuchnąć, by z faktu tego ukuć dla siebie argumenty. „Emigracja Żydów doprowadza do krwawych zaburzeń". Jako odpowiedzialni za kraj na mocy mandatu, nie możemy dopuścić do rozruchów. **Musimy zamknąć dopływ Żydów.** A argument ten był dla administracji angielskiej tembardziej na rękę, że Europa nie zbyt wierzyła zapewnieniom o krzywdzie Arabów i ośmieliła się podać te fakty w wątpliwość na ostatniem posiedzeniu Komisji Mandatowej. Duży niepokój wzbudziło powszechne dążenie skierowania fali uchodźców niemieckich do Palestyny. Niewygodną jest kontrola opinji politycznej Europy. Administracja przemyśliwa ustawicznie nad usamodzielnieniem Palestyny, — pragnie przy zachowaniu pełni wpływu imperjum, przerzucić na innych odpowiedzialność za mandat. Jak groźne widmo wyłania się ku nam Legislative Council.

A my milczymy, gdy ogień sypie się na nasze głowy, we wszystkich krajach. Gdy hitleryzm pobudza wszędzie reakcję do krwawych czynów przeciw nam, a dzień żydowski zachodzi widmem pogromów. Dusimy się w ślepej ulicy golusu, pozwalamy burzyć bezkarnie wszelkie nasze szanse, sankcjonujemy naszem milczeniem to bezgraniczne bezprawie, pozwalamy urabiać na świecie przekonanie, że za naszemi wrogami jest słuszność, — milcząc — torujemy drogę krzywdzie.

W organizacji sjonistycznej za słabą jest — troska za całość. Nadal żyje społeczeństwo sjonistyczne przekonaniem, że najważniejszym problemem jest zniszczenie „czerwonego" Histadrutu, lub wytępienie rewizjonistycznego „faszyzmu". Przymiotnik stał się ważniejszy od rzeczownika — jak się ktoś trafnie wyraził. Społeczeństwo sjonistyczne, pozbawione jednoczącego ogniska narodowej kultury, brnące po uszy w asymilacji, urobione pod wpływem Europy, podzieliło się na dwie walczące na śmierć i życie „rasy"... Nic dziwnego, że w tej atmosferze hasło rządu jedności narodowej, było głosem wołających na puszczy. Nie umiemy dziś nietylko razem pracować, ale nawet razem ratować — wspólne mienie.

Winniśmy przerwać milczenie. Wyjść na ulicę i najprymitywniejszemi środkami uderzyć na alarm Zwrócić się z apelem do całego świata. — Poruszyć całą opinję publiczną. Pobudzać ustawicznie świat i siebie. Zorganizować wielką ofenzywę wszelkiemi dostępnemi środkami. Błędem jest w naszem położeniu, a szczególnie w obecnej chwili kłaść nacisk na dyplomację — nasza polityka — to poruszenie Europy, to krzyk uciśnionych, który poruszy sumienie. A kto zaręczy, że jakaś siła nie uczepi się tego krzyku i nie wytoczy sprawy na właściwy teren?!

Narazie toczy się w sjoniźmie walka bratobójcza, bez sensu i celu, nikt nie myśli o obronie na wielką skalę. Czy potrafi się zerwać do dużego czynu obóz sjonistyczny? Czy przywódcy nasi staną na wysokości zadania? Czy nie zawiedzie ofiarność? Czy przebudzenie nie nastąpi, gdy wszelkie szanse zostaną zniszczone — oto myśli, które w tej chwili nękać winny każdego sjonistę.

O koncentrację sił w obliczu niebezpieczeństwa zagłady żydostwa, likwidacji sjonizmu — walczy nasz ruch. Samotni borykamy się o tę prawdę. Umysły są rozognione, uczucia wezbrane wzajemną nienawiścią, obóz sjonistyczny rozbity na dwa wrogie skrzydła. Ale obuchem bijące w nas nieszczęścia otrzeźwiają ludzi. Musimy przytępić namiętności, zestrzelić szeregi, zawrzeć przymierze pojednania.

Niema rozpaczy w naszych szeregach. Sjonizm musi zwyciężyć. **Nie zrezygnujemy ze sjonizmu, jak nie zrezygnujemy z naszego życia.** To, co jest dla Anglji interesem, kalkulacją, — jest dla nas życiem, wiarą. Oni pójdą, ustąpią — my się ostaniemy. Sjonizm jest siłą niezniszczalną, która tkwi w naszych sercach, która musi się wyzwolić, której żadna burza nie zniszczy, żaden kamień nie przywali. Nie zejdziemy z drogi naszego życia, nie przestaniemy być sobą. Sjonizm płonie w naszych sercach i czy zamkną aliję, czy nie, czy jutro wymyślą inne ustawy — nasza wiara się ostanie, zwyciężyć możemy tylko — My.

J. S.

Z myśli o sjoniźmie

Czem właściwie jest sjonizm? Rozpowszechnione jest zdanie, że sjonizm jest tylko pewną koncepcją polityczną. To zdanie jest błędne. Sjonizm istniał już przed wystąpieniem Herzla. Sjonizm to współczesna droga narodu żydowskiego, to forma naszego życia. Możemy pozostać Żydami jedynie przez odbudowę Palestyny. I dlatego czy odbudowa postępuje naprzód, czy też jej tempo jest wstrzymane, my z sjonizmu zrezygnować nie możemy, inaczej życie nasze nie miałoby sensu, celu. O sjoniźmie nikogo przekonać nie można, nie trzeba.

* * *

Sjonizm jest pewną wiarą, dostosowaną do kategoryj myślenia współczesnego człowieka. W ramach religijnej kultury zrodziła się wiara w przyjście Mesjasza. Odpowiednikiem dzisiejszej kultury jest sjonizm. W okresie gdy na całym świecie kwitła wiara w cuda, mogła niezaczepiona utrzymywać się wiara w Mesjasza. Żyd, choć z dnia na dzień oczekiwał przyjścia Mesjasza, nie liczył się z tem prawdziwie, nie mógł się liczyć, widząc, że dnie mijają, a Mesjasz nie nadchodzi; musiał się urządzić w życiu. Mimo to nadal wierzył w Mesjasza. On nie był przekonany o tem, ale nie przestał wierzyć. Bowiem poza państwem rozumu istnieją pewne sprawy, o których możliwości człowiek nie jest przekonany, wierzy jednak, że muszą nastąpić. To jest możliwe dlatego, że ja chcę, że ja muszę chcieć; to m u s i n a s t ą p i ć, inaczej życie moje pozbawione jest sensu. Ten, który nie ma potrzeby sjonizmu, temu go nikt nie udowodni.

* * *

Sjonizm nie powstał tą drogą, że ktoś wymyślił taką teorję, przekonał innych. Powstał i rozpowszechnił się dlatego, że okazał się jedynem wyjściem dla żydostwa. Jest on konkretną formą dla tych wszystkich Żydów, którzy nie mogą odejść od żydostwa, chociaż zabrakło im wiary w cuda.

* * *

Sjonizm jest nietylko wiarą, ale jest czynem. Z chwilą upadku wiary zagasłaby nietylko pochodnia, która przyświeca naszej drodze, prowadzi nas przez życie, ale ustałby i czyn. Czyn ten domaga się coraz bardziej człowieka-Żyda. Z początku wydawało się, że jest wystarczającem kupić szekla, brać udział w jakiemś zgromadzeniu sjonistycznem. Z czasem okazało się, że to nie wystarcza. Człowiek czuł, że to nie wystarcza, że to go nie zadawala. Powstało chalucijut, czyn wielki, obejmujący całe życie człowieka. Powstały organizacje chalucowe, zrodził się ruch młodzieży.

* * *

Organizacja nasza jest pierwszą, która sobie to ujęcie sjonizmu uświadomiła. W innych organizacjach młodzieży punktem wyjścia były zewnętrzne pozory sjonizmu, pewna myśl zbyt polityczna, zbyt nieżydowska. Niektóre z nich, idąc tą drogą mogą utracić wszystko, co jeszcze teraz posiadają, ostatnią nić, która je wiąże z żydostwem. Dlatego ważnem jest uświadomienie sobie przez organizację tej roli, którą ona ma spełnić.

Z ruchu „Akiby"

Dnia 7 i 8 b. m. odbyło się w Tarnowie w lokalu tamtejszej plugi **posiedzenie Waad Merkazi,** w którem wzięli udział członkowie Sekretarjatu Naczelnego, kierownicy okręgów i kierownicy plug.

Posiedzenie otworzył przewodniczący Hans Löw, kreśląc ogólnie sytuację w żydostwie i odczytując powitania od Światowego Związku Ogólnych Sjonistów, Egzekutywy dla zachodniej Małopolski i Śląska, kibucu w Palestynie, Sekretarjatu dla zachodniej Europy i gniazda w Paryżu.

Następnie składa Mosze Singer sprawozdanie z pracy Sekretarjatu Naczelnego, podkreślając rozrost terytorjalny i liczebny Ruchu, idący w parze z wew-

nętrzną konsolidacją i usamodzielnieniem szeregu gniazd, intensywną pracę wewnętrzną, pracę w akcji antyhitlerowskiej oraz wydanie i utrzymanie tygodnika „Diwrej Akiba“. Referat uzupełnił Jehuda Ohrenstein, omawiając problematykę i położenie kibucu w Erec.

Joel Dreiblatt analizuje obecną sytuację w sjonizmie, podkreślając na tle wzmagającego się zacietrzewienia partyjnego rolę naszego Ruchu.

Jakow Frand omawia wytyczne dla pracy naszej w Palestynie. Poddaje krytyce lewicę rewizjonizmu jak i Mizrachi, poczem przechodzi do krytyki ogólnego sjonizmu i podaje konkretny plan pracy naszej w Palestynie.

Wśród referatu J. Frauda przybył na posiedzenie tow. Joachim Neiger, członek A. C., który wygłosił referat o obecnej sytuacji politycznej.

O realizacji gdudu pierwszego referuje Aharon Liebeskind i wskazuje na duże postępy, jakie Ruch ostatnio na tem polu poczynił.

J. Schuldenfrei referuje o akcji antyhitlerowskiej i omawia działalność frontu antyhitlerowskiego w Krakowie.

J. Nichthauser referuje o stanie tygodnika Ruchu „Diwrej Akiba“, podaje sprawozdania, cyfry i plan rozbudowy tygodnika.

Mosze Hecht omówił stosunek nasz do organizacyj krajowych i podał wytyczne naszej współpracy z niemi.

Eljahu Hofstätter zreferował problemy organizacji chalucowej, złożył sprawozdanie ze zjazdu we Lwowie.

Pozatem odbyło się posiedzenie kierowników plag hachszary i kierowników okręgów.

W związku z posiedzeniem Waad Merkazi urządziło gniazdo tarnowskie uroczystą Akademję, na której przy wypełnionej sali przemawiali J. Frand, J. Schuldenfrei i Zwi Sternheim na temat: „Nasza walka o sjonizm“. Akademji przewodniczył tow. Joachim Neiger.

* * *

Na ostatnim zjeździe org. „Hechaluc Pionier“ widoczną była przemiana ideowa i organizacyjna tej instytucji. Ta do niedawna domena jednej partji staje się zwolna organizacją, umożliwiającą skupienie całej młodzieży chalucowej. Wyraźnie wskazywały na to słowa, które padły na otwarciu zjazdu: „Pragniemy, by „Hechaluc“ obejmował całą młodzież od Haszomer Hacair po Betar“, bez pogwałcenia ich przekonań, na równych prawach i obowiązkach, a podstawą zjednoczenia niech będą trzy zasady: język hebrajski, praca własnych rąk i przynależność do „Histadrut Haowdim“. Ogólny charakter organizacji uwidocznił się w braku czerwonych sztandarów i dyskusyj na temat socjalizmu. Przemiana ta dokonała się pod wpływem naszego Ruchu, który na ostatnim zjeździe reprezentowany był przez 32 delegatów. Duch, panujący na zjeździe, jakoteż wybór przedstawicieli innych ugrupowań do kierownictwa dowodzą słuszności zajętego przez „Akibę“ stanowiska.

W Sekretarjacie Centralnym org. Hechaluc uzyskała nasza organizacja 3 reprezentantów: J. Rundstein, E. Hofstätter i R. Mahler.

* * *

Ruch nasz wydaje od szeregu tygodni własny, stale ukazujący się organ „Diwrej Akiba“. Dotychczas ukazało się 10 numerów. Każdy numer ma 24 stron objętości. Pismo zawiera stały dział informacyjny „Z tygodnia na tydzień“, rubrykę, w której omawiane są wszystkie aktualne problemy sjonistyczne i żydowskie, dział problemów wychowawczych i ideologicznych Ruchu, dział korespondencyjny, obszerną kronikę z życia organizacji i dział sprawności. Duża liczba abonentów i szeroka poczytność poza ramami organizacji wskazuje na duże zainteresowanie, jakie ukazanie się naszego tygodnika wywołało w szerokich rzeszach społeczeństwa.

* * *

W Erec utworzona została trzecia pluga kibucu A. H. H. „Akiba“ w Ekron koło Riszon Lecijon. Jest to kolonja, zamieszkała przez kolonistów rotszyldowskich, łamiących notorycznie zasadę pracy żydowskiej. Nie utrzymał się tam jeszcze żaden kibuc.

* * *

Ostatnie posiedzenie Waad Merkazi wybrało kierownictwa okręgów w następującym składzie: okręg Śląska Cieszyńskiego — Friedel Selinger, Herman Rachmann; okręg Górnośląski — Chaim Weinryb, Aron Kaufmann; okręg Zagłębia — Izak Weinberg, okręg chrzanowski — Rachel Horowitz, okręg krakowski — Jaakow Fleischer, miasto Kraków — Aharon Liebeskind, galil tarnowski — Pola Bitter, galil jarosławski — B. Krieger, galil lwowski — Herman Silbermann, Mirjam Frey, galil stanisławowski — Dawid Hausmann, galil tarnopolski — Akiba Katz, galil łódzki — Joel Löffelholz, galil warszawski — Dunek Gross, galil kielecki — Majer Schall, galil wołyński — Majer Löwy, Sekretarjat dla Europy zachodniej — Josejf Rundstein.

* * *

W okresie zimowym odbyło się 5 kolonij wychowawczych w Ruchu:

1) Kolonja w Sanoku dla galilu jasielskiego, sanockiego i gorlickiego. W kolonji brało udział 100 uczestników.

2) Kolonja w Brandwicy koło Rozwadowa dla galilu tarnowskiego, warszawskiego i Krakowa. Kolonja liczyła około 130 uczestników.

3) Kolonja w Żywcu dla obu galilów śląskich, chrzanowskiego, Zagłębia, Łodzi i Krakowa. Kolonja liczyła 160 uczestników.

4) Kolonja w Horyńcu dla galilu stanisławowskiego, tarnopolskiego, lwowskiego i jarosławskiego. — W kolonji brało udział 90 uczestników.

5) Kolonja w Międzyzynie dla okręgu warszawskiego i miasta Warszawy. W kolonji wzięło udział ponad 100 członków gdudu III. i II.

Ogół kolonij miał na celu pogłębienie ideologiczne i wychowawcze organizacji, zbliżenie członków Ruchu i hebraizację. Dzień wypełniały kursa hebrajskie, chug Tnachu, czytanki i pogadanki. Kolonje zadanie swe spełniły i przyczyniły się do wzmocnienia i konsolidacji wewnętrznej Ruchu.

Sonja Henie mistrzynią Europy

W obecności 800 widzów odbyły się ub. niedzieli w Pradze popisy łyżwiarskie w jeździe figurowej o mistrzostwo Europy. Zwyciężyła zasłużenie najlepsza łyżwiarka świata, fenomenalna Sonja Henie.

Na drugiem miejscu uplasowała się bezspornie Austrjaczka Landbeck. 3) Winson (USA), 4) Taylor (Anglja).

STIEPL wygrał mistrzostwo łyżwiarskie Austrji w jeździe szybkiej (1500 i 10.000 mtr.).

WAŻNIEJSZE ZDARZENIA HOKEJOWE.

Budapeszt: Saskatoon Quakers—Repr. Węgier 0:0 i 7:0. — **Zurych:** USA Rangers—Reprez. Szwajcarj. 0:3, z Rtpr. Zurychu 1:1. — Ottawa Shamrocks—USA Rangers 5:1 w Glasgowie, 2:0 i 0:1 w Londynie, z Repr. Francji 4:1 w Paryżu. — **Katowice:** Sokół (Kraków)—Pogoń 3:2. — **Lwów:** Pogoń—Hasmonea 11:1, Pogoń zdobywa wicemistrzostwo Lwowa za Czarnymi i przed Lechją. Hasmonea—Dror 8:0, LTŁ —Czuwaj (Przemyśl) 2:1 i 2:6. — **Bydgoszcz:** Polonja —Sokół (Grudziądz) 2:0 i 4:0. — **Krynica:** Makkabi —KSK 2:1, z KTH II. 8:0 i 3:0, ze Strzelcem 3:1 i 1:0. — **Użhorod:** Kryn. TH—CSK 2:1.

NOWY TRENER-AMATOR POLSKICH NARCIARZY — NORWEG PER JONSON.

Polski Związek Narciarski pozyskał na trenera naszych zawodników doskonałego skoczka norweskiego, Pera Jonsona. Jest on członkiem klubu narciarskiego „Ready“ w Oslo i specjalizuje się w skokach. Jonson przed kilku dniami przybył do Polski i po otrzymaniu wskazówek na Komisji Sportowej Polskiego Związku Narciarskiego, udał się już do Zakopanego. Niestety, z powodu niedostatecznej pokrywy śniegu na skoczni, trening narazie odbywać się nie może. Spodziewane są jednak w bliskim czasie większe opady śnieżne, tak, że Jonson będzie mógł podciągnąć najlepszą naszą klasę do reprezentacyjnego poziomu, jaki będzie potrzebny szczególnie podczas występu na zawodach FIS w Sollefteå. Po przeprowadzeniu kursu treningowego w Zakopanem — Jonson pojedzie do innych ośrodków, gdzie Komisja Sportowa zamierza zorganizować kursy doskonalące dla zawodników prowincjonalnych.

Wiadomości bokserskie

MECZ BOKSERSKI POLSKA—NIEMCY został ostatecznie przez Niemiecki Zw. bokserski odwołany. Niemcy zawiadomiły zarząd PZB, że mogą przyjechać dopiero w końcu kwietnia, ale termin ten koliduje z wyjazdem naszych pięściarzy do Ameryki (2 maja), wobec czego najprawdopodobniej mecz z Niemcami zostanie przełożony na później.

MECZ BOKSERSKI ŁÓDŹ—WROCŁAW.

W dniu 4 lutego b. r. odbędzie się w Łodzi międzymiastowy mecz bokserski Łódź—Wrocław.

ŁKS—HAKOAH mecz bokserski w Łodzi zakończył się 8:6 pkt.

Dror mistrzem Lwowa w koszykówce panów

Ubiegłej niedzieli zostały ukończone zimowe mistrzostwa Lwowa w koszykówce panów. Tytuł mistrza zdobył zespół ŻTG Dror, wygrywając wszystkie spotkania.

Turniej stał na bardzo wysokim poziomie. Na pierwszy plan wybiła się drużyna zwycięzców, która dzięki doskonałej linji obrony i szybkiemu oraz wysoko technicznie zaawansowanemu atakowi zdołała wszystkie spotkania rozstrzygnąć na swoją korzyść.

Pierwsze miejsce zajął Dror 6 pkt., 2) A. Z. S. 4 pkt., 3) Korpus Kadetów 2 pkt., 4) Sokół Macierz 0 pkt.

Zdobycie pierwszego miejsca przez Dror świadczy o tem, że letnie mistrzostwo Lwowa, zdobyte przez tę drużynę, było najzupełniej uzasadnione.

Wyniki piłkarskie

MECZ MIĘDZYPAŃSTWOWY ANGLJA—WALJA

w Banger wygrali Anglicy 5:3 (4:1).

DRUGA RUNDA CUPU ANGIELSKIEGO.

Tottenham—Westham 4:1, Arsenal—Crystal 7:0, Derby County—Wolwerhampton 3:0, Aston Villa—Sunderland 7:2, Northampton—Hudderffield 2:0 (!).

LIGA SZKOCKA.

Glasgow Rangers—Dundee 6:0, Motherwell—Queens Park 3:0, Hibernians—Aberdeen 3:2, Celtic—Johnstone 0:0.

AUSTRJA: Admira—Shell 9:2, Austria—Rasensportfreunde 7:1, Rapid—Donau 6:6, Wacker—Weisse Elf 10:1, Libertas—Slovan 6:2. — **CZECHOSŁOWACJA:** Team A—WAC 5:0 w Pradze, Team B—Victoria w Pilznie 2:1, Team C—Sportklub (Wiedeń) 4:1 w Brnie. — **NIEMCY:** Bayern (Monachjum)—Sp Vg. Fürth 3:1, IFC Norymberga—München 1860 0:0. — **WŁOCHY:** Napoli—Ambrosiana 2:1, Juwentus—Casale 3:0. — **ŚLĄSK:** Ruch—Pogoń (Nowy Bytom) 6:1, Naprzód—Koszarowa 4:1, IFC—Wawel 7:0, Dąb —Diana 5:1.

Austrjacki wojenny medal pamiątkowy

Konsulat austrjacki w Krakowie podaje do wiadomości, że czasokres do zgłaszania został przedłużony do **31 grudnia 1934.** Dodatkowo zarządzono, że taśma ma być noszona bez mieczów, lub też z dwoma skrzyżowanemi mieczami. Miecze zostaną wykonane z pozłoconego metalu, w sposób przepisowy dla odznaczeń wojennych z mieczami.

Miecze do wojennego medalu pamiątkowego nadawane będą obywatelom austrjackim, którzy zostali odznaczeni dekoracją wojenną z mieczami, lub medalem waleczności, albo medalem za odniesione rany, lub też krzyżem wojskowym Karola. Ministerstwo Związkowe dla Obrony krajowej będzie rozstrzygać w poszczególnych wypadkach, o ile posiadanie zagranicznych odznaczeń wojennych stanowić może podstawę do nadania wojennego medalu pamiątkowego obcokrajowcom.

Dokumenty, dotyczące nadania odznaczenia, lub też inne dowody, odnoszące się do wymienionych w powyższym artykule odznaczeń wojennych, należy załączać do podań, które mają być wnoszone w Ministerstwie Związkowem dla Obrony krajowej.

Osoby, którym został już nadany wojenny medal pamiątkowy, mogą przy załączeniu dokumentu, dotyczącego nadania tegoż (wykazu), wnosić do dnia 31 grudnia 1934, bezpośrednio w Ministerstwie Związkowem dla Obrony krajowej, prośbę o nadanie im mieczów do wojennego medalu pamiątkowego.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

MORDECHAJ BEN JEHUDA: Możemy tylko zachęcić do obrania takiej drogi. Może Pan wstąpić do 7-mej klasy gimnazjum palestyńskiego. Bez matury można wstąpić na Uniwersytet Hebrajski, ale po roku trzeba się poddać egzaminowi ze szkoły średniej, jeśli chce się zostać słuchaczem zwyczajnym. Na uniwersytecie jest instytut judaistyczny, w którym można odbywać studja talmudyczne. We wszystkich innych sprawach poinformuje dokładnie Biuro Palestyńskie, Kraków, Dietla 107.

NIECIERPLIWA 1910: Tego nie można przeprowadzić. Chłopiec musi wrócić najpierw do Polski.

STAŁA CZYTELNICZKA K. E.: Szkoła handlowa istnieje w Tel Awiwie i tam można kontynuować naukę. Zawód ten nie wystarczy dla ugruntowania sobie bytu.

KRONIKA

STYCZEŃ

31

Wschód słońca 7 m. —

Zachód słońca 16 m. 16

ŚRODA 15 Szebat 5694

Pod znakiem ofiarności

O zainteresowaniu szerokich sfer naszego społeczeństwa dla akcji Keren Hajesod i o rosnącej ciągle sile atrakcyjnej Palestyny, świadczą wyniki kilku dni pracy zbiórkowej, przedstawione na wczorajszem posiedzeniu sprawozdawczem komitetu obywatelskiego w Krakowie. W ciągu niespełna 3 dni zdołano zebrać kilkaset deklaracyj, wśród których znalazła się spora ilość od osób, które w tym roku dopiero po raz pierwszy deklarowały swój udział na rzecz odbudowy Palestyny. Równie pocieszającym objawem są liczne zgłoszenia poważnych obywateli, pragnących w tym roku aktywnie współdziałać i zbierać deklaracje.

Wobec tak życzliwego dla akcji nastroju, — staje się zupełnie realnem hasło podwojenia ilości deklaracyj krakowskich. Musimy dołożyć wszelkich starań, aby przy istniejących objektywnie możliwościach — wykorzystać tę szansę i postawić Kraków w rzędzie miast, spełniających swój obowiązek wobec Keren Hajesod.

Propaganda na rzecz L. O. P. P. wśród społeczeństwa żydowskiego

Reagując na nasz onegdajszy artykuł pt. „Coś o „separatyźmie"", wyjaśnia nam jeden z kierowników propagandy L.O.P.P. wśród społeczeństwa żydowskiego, iż nie chodzi tu o żadne „osobne oddziały żydowskie L.O.P.P.", lecz **„jedynie i wyłącznie o stworzenie przejściowej, na kilka miesięcy obliczonej organizacji dla propagandy LOPP wśród społeczeństwa żydowskiego i ściągnięcie jak największej ilości członków do tworzyć się mających kół dzielnicowych (oczywiście powszechnych, a nie specjalnieżydowskich) L.O.P.P., nadto o tworzenie kół L.O.P.P. przy poszczególnych gospodarczych i kulturalnych, czy zawodowych organizacjach".**

Dyżury lekarskie w Krakowie

Ostatnio z wielu stron zarzucano, że uzyskanie pomocy lekarskiej w porze nocnej oraz w niedziele i święta w nagłych wypadkach, wymagających natychmiastowej interwencji, napotykało na wielkie trudności (z wyjątkiem pomocy dla członków Ubezpieczalni Społecznej, którzy mają zapewnioną pomoc w zorganizowanem już przez b. Kasę Chorych Pogotowia Lekarskiego).

Wobec tego postanowiła Izba Lekarska w Krakowie wprowadzić dyżury lekarzy, którzy w wyznaczonym dniu będą udzielali pomocy lekarskiej w nagłych wypadkach.

Dyżury nocne będą trwały od godz. 20 do 8 rano, dyżury niedzielne i świąteczne od 8-mej do 20-tej; — będą je pełnili lekarze w swoich mieszkaniach prywatnych, gdzie będzie się można zgłaszać osobiście lub telefonicznie.

Celem uniknięcia nieporozumień przyjęto jako wytyczne **minimalne wynagrodzenie**, ustalone cennikiem wojewódzkim **oraz zwrot kosztów lokomocji.**

Dla należytego poinformowania publiczności spisy lekarzy dyżurujących z wyszczególnieniem **adresu** i numeru telefonu będą codziennie umieszczane **na łamach pism codziennych** i na wywieszkach aptecznych oraz podawane do wiadomości Komisarjatów Policji i Pogotowia Ratunkowego.

Izba Lekarska ukończyła już związane z tem przygotowania i opracowała potrzebny wykaz, a w najbliższych dniach nastąpi uruchomienie tych dyżurów, które niewątpliwie przyczynią się do wypełnienia dotkliwej luki w dotychczasowej organizacji pomocy lekarskiej.

CLOU KARNAWAŁU

Jutro „PRASA POD MASKĄ"

A więc już tylko jeden dzień!...

Najwspanialszy, najpiękniejszy bal krakowskiego karnawału, noszący miano „Prasa pod maską", zbierze najwytworniejsze sfery towarzyskie Krakowa i dalekiej nawet okolicy, skąd płyną liczne zgłoszenia. W nocy z czwartku na piątek wszystko w salach „Feniksa" będzie... „naj..."

Najpiękniej, najmilej, najweselej, najbardziej szampańsko! — to jest hasłem Balu Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich.

Komitet nie szczędzi starań, aby zabawa stanęła na należytym poziomie, a jej uczestnicy unieśli ze sobą wspomnienie, które na przyszły rok znów ich przyprowadzi na Bal Prasy. To też przygotowano wiele niespodzianek.

Resztę zaproszeń komitet wydaje codz. między godz. 19-tą a 21-szą we własnym lokalu w gmachu „Feniksa", przy ul. Basztowej (wejście od ul. Kleparskiej, wysoki parter). Tam również można zakupić bilety wstępu w cenie 6 zł. oraz 3 zł. (dla pp. Oficerów i Akademików). W dniu Balu, tj. 1 lutego przedstawiciel komitetu będzie urzędował w lokalu SDK w ciągu kilku godzin dziennie aby uniknąć przy wejściu na bal ścisku przy kasie. Godziny dyżuru zostaną podane do wiadomości w ostatnim komunikacie.

Wobec przewidywanego znacznego napływu gości, chcąc uniknąć natłoku przy kasie, komitet zarządził sprzedaż biletów w kawiarni „Feniks", w Rynku Głównym od godz. 10-tej rano przez cały czwartek.

Stoliki należy zamawiać u dyr. Napierały za okazaniem biletu wstępu.

Sensacyjne koleje skradzionego obrazu

(rg) Onegdaj donosiliśmy o kradzieży cennego obrazu pendzla słynnego mal. włoskiego Carlo Dolci. Obraz ten, jak donieśliśmy, był ostatnio w posiadaniu Władysława Woźniaka, po którego zgonie, ukradł obraz jego sublokator Jan Kubala.

Jak się obecnie okazuje, koleje tego obrazu są bardzo ciekawe. Oto adwokat krakowski p. dr Leopold Bader zakupił obraz ten przed 30 laty. Płótno to, przedstawiające krajobraz nadmorski, zostało wraz z jeszcze jednym, podobnym obrazem, zakupione zagranicą. Oba obrazy opatrzone były podpisem „Dolci", a na złoconych ich ramach umieszczona była tabliczka z napisem „Carlo Dolci".

Jakkolwiek cena kupna tych obrazów była dość wysoka, to jednak właściciel ich miał pewne wątpliwości co do ich autentyczności. Jeden z obrazów umieszczono w mieszkaniu pp. Baderów, drugi zaś umieszczono w osobnym pokoju, gdzie przez szereg lat zamieszkiwała niejaka Feuersteinowa, zajęta u pp. Baderów w charakterze kucharki. Po ośmnastu latach służby, Feuersteinowa opuściła posadę i zamieszkała z Władysławem Woźniakiem. Wówczas pracodawcy pożyczyli jej urządzenie pokoje m. i. zaś również jeden z obrazów z podpisem „Dolci".

W roku ubiegłym Feuersteinowa zmarła w szpitalu żydowskim, urządzenie mieszkania jej wraz z obrazem pozostało nadal w rękach Woźniaka. Dopiero po jego zgonie, sublokator Kubala przywłaszczył sobie pozostałe rzeczy, a m. i. również obraz, którego autentyczność nie jest narazie ustalona.

Budujecie Erec Izrael
dla Siebie i Waszych dzieci
większa, niż dotąd
musi być Wasza ofiara

Dowody dla osób pozbawionych metryk

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało rozporządzenie w sprawie wydawania zaświadczenia osobom, którym zaginęły świadectwa urodzenia. Dotąd stosowane t. zw. „akty znania" zostają skasowane jako nie mające prawnego znaczenia. Starostwa wydawać będą natomiast odpowiednie zaświadczenia na podstawie dochodzeń, przeprowadzonych w miejscu urodzenia petentów. Podania osób ubiegających się o uzyskanie takich zaświadczeń dla przedstawienia ich urzędom państwowym, sądom, władzom emigracyjnym itp. załatwiane będą po przedstawieniu świadectw zamieszkania i wyciągów z ksiąg meldunkowych i wypełnionej ankiety meldunkowej.

W ten sposób uregulowana zostaje sprawa zastępczych dowodów dla osób pozbawionych dokumentów metrykalnych, co było dotąd powodem licznych komplikacyj.

Tania komunikacja autobusowo-tramwajowa

Dyrekcja Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej uruchamia z dniem 1 lutego br. nową linję autobusową **od ul. Długiej Alejami 3-ch Wieszczów do Mostu Dębnickiego, z prawem przesiadania z tejże na tramwaj i odwrotnie.**

Cena przejazdu autobusem 10 gr., bilety kombinowane z prawem **przesiadania na tramwaj po** 30 groszy.

Dla dzieci poniżej lat 10-ciu po 20 groszy.

W ten sposób Dębniki otrzymują b. wygodną, krótką i tanią komunikację z Dworcem towarowym, — zaś mieszkańcy Alej 3-ch Wieszczów i okolic będą mieć b. wygodne i tanie połączenie z linjami tramwajowemi.

Pociąg popularny do Rabki

Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa przy poparciu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Krakowie organizuje pociąg popularny w niedzielę, dnia 4 lutego br.

DO RABKI-ZDROJU

Odjazd z Krakowa godz. 6.30. Przyjazd do Rabki 9.60. Odjazd z Rabki godz. 17.42. Przyjazd do Krakowa 21.14. Cena przejazdu tam i zpowrotem: Cena przejazdu 4.80 zł., koszty organizacyjne 90 gr. Razem 5.70 zł.

W Rabce: Międzynarodowe Akademickie Narciarskie Mistrzostwo Polski z udziałem zawodników zagranicznych, pozatem na żądanie wycieczki narciarskie pod fachowem kierownictwem. Przejazd w wagonach pulmanowskich klasy III-ciej. Miejsca numerowane Bar—dancing—bridge.

Informacyj udzielają i sprzedają bilety kolejowe łącznie z kartą uczestnictwa: PBP "Orbis", Rynek Gł., Polski Związek Narciarski, Szpitalna 36, „Wagons-Lits-Cock", Sławkowska 12, do dnia 8. II. br. godz. 19-tej.

Uwaga: Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa prosi o wczesne zakupno biletów, gdyż przy małej ilości zgłoszonych osób, pociąg będzie odwołany, a decyzja zapadnie już w piątek, o godzinie 18-ej.

—o§o—

— DZIŚ NOCNY DYŻUR APTEK: Rynek A—B 45, ul. Łobzowska 6, Grzegórzecka 9, Długa 4, Krakowska 19 i Kalwaryjska 27

— Z ORG. SJONSKIEJ. Dziś w środę o godz. 8'15 posiedzenie Egzekutywy w lokalu Dietla 107. Na porządku dziennym sprawy bardzo ważne.

Z GIEŁDY

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 30. 1. 1934. Akcje zaniedbane. Dolar słabiej.

Zebranie giełdowe zaznaczyło tendencję na ogół utrzymaną. Większość papierów z braku zainteresowania w zupełnem zaniedbaniu. Ruch panował ospały. Z niekwalifikujących się do notowania robiono 3-proc. Poż. budowlaną po kursie 41.75 bez zmiany Do transakcyj papierami oficjalnie kotowanemi nie doszło.

Na pogiełdziu sytuacja podobna.

Waluty i dewizy oficjalnie bez notowania.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych tendencja dla dolara słabsza. Zapotrzebowanie małe przy nieco silniejszem zaofiarowaniu materjału. Nastrój w dalszym ciągu niepewny. W Krakowie dolar gotówkowy 5.48—5.52, czeki bankowo 5.50—5.55, Bank Polski płacił za dolara 5.48. Z innych walut Funt szterling 27.70—27.90, Frank szwajcarski 171.80—172.40, Marka niemiecka gotówka 209—210, wypłata 209.50—210.50.

• • •

Krakowska giełda zbożowa z dnia 30. 1. 1934. Pszenica dworska czerw. stand. 22.65—22.90, biała stand. 22.25—22.50, targowa stand. 21.50—21.75, żyto dworskie stand. 14,50—14.65, targowe stand. 14.20—14.40, owiek dworski stand. 12—12.25, targowy stand. 11.25—11.50, jęczmień dworski 14.50—16.50, targowy 13.75—14.25, mąka pszenna okr. Krak. grysik pszenny 41—42, grysikowa 38—38.50 45-proc. 37—38, 60-proc. poznańska 42—33, mąka żytnia okr. Krak I. gat. 0—55-proc. 23.50—23.75, I. gat. 0—65-proc 17—17.50, po 55-proc. II. gat. sitkowa —, razowa 18—18.50, po 65-proc. poślednia 19—19.50, mąka żytnia okr. Poznań I gat. 0—65-proc. 24—24.25, Graham pszenny 29—30, otręby żytnie 9.25—9.50, pszenne 9.50—9.75. Tendencja spokojna, dowozy średnie.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 30. 1. Kursy zamknięcia: **Akcje:** Bank Polski 86, 85.50, 85.75 Tend. utrzymana. **Papiery procentowe:** 3-proc. budowlana 41.50, 41.60, 4-proc. inwest. 107.50, 5-proc. konwers. 57, 57.25, 5-proc. konwers kolej. 53.25, 4-proc. dolar. (dolarówka) 52, 52.25, 51.90, 7-proc. stabil. 57.25, 57.50, 57.38 drobne 57.75, 57.50. Tend utrzymana, dla premjówek słabsza. Listy zast. BGK. oraz Bku Roln. bez zmiany.

Dewizy: Belgja 123.65, Gdańsk 172.82, Londyn 27.80, Nowy Jork czek 5.50 i pół, Nowy Jork kabel 5.52 i pół, Paryż 34.90, Szwajcarja 172.06, Włochy 46.60, Berlin w obr. pryw. 210.40 Tend. niej.

DOLAR W OBROTACH PRYWATNYCH W WARSZAWIE

Warszawa, 30. 1. W dniu dzisiejszym dolar osiągnął kurs 5.52, przy tendencji słabej. W godz. popołudniowych obracano dolarem po kursie 5.48 w płaceniu oraz po 5.50 w towarze przy tendencji słabszej i dużej podaży.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 30. 1. 1934 Ceny transakcyjne: żyto 1035 ton 14.75, 105 ton 14.68 i pół, 120 ton 14.65, otręby żytnie 47 i pół ton 10 i jedna czw. Ceny orjentacyjne bez zmian. Ogólne usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 30. 1. Kursy zamknięcia: Paryż 20.29, Londyn 16.17, Nowy Jork 3.21 i trzy czw., Berlin 122.32 i pół, Wiedeń of. 72.93, Wiedeń noty 57.35, Praga 15.28 i pół, Warszawa 58.05. Tend. niejedn

POŻYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 29. 1. Kursy otwarcia: Dillonowska 75.50, Stabilizacyjna 91.875, Dolarowa 65.50, Warszawska 55.125, Śląska 56.125. Kursy zamknięcia: Dillonowska nienot. Stabilizacyjna 91.50, Dolarowa 66, Warszawska 57.50, Śląska 59. Tendencja utrzymana.

DEWIZY EUROPEJSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 29. 1. Kursy otwarcia: Berlin 37.73, Londyn kabel 4.98 i pół, Paryż 6.24 i trzy czw., **Zurych** 30.83, Rzym 8.35, Amsterdam 63.90, Kursy zamknięcia: Berlin 37.85, Londyn kabel 5.01, Paryż 6.27 i jedna czw., Zurych 30.97, Rzym 8.39, Amsterdam 64.20. Tendencja mocniejsza, wobec słabej tendencji dla dolara.

POŻYCZKA STABILIZACYJNA

w Londynie L. 88.50, w Paryżu fr. fr. 1550, w Zurychu dol 60 Tendencja mocniejsza.

GIEŁDA METALI W LONDYNIE

Londyn, 30. 1. Cynk dost. natychm. 14 7/8, termin. 15 1/16, cyna natychm. 226 5/8—226 3/4, termin 226 3/8—226 1/2. Banka 232, Straits 231 3/4, ołów natychm. 11 1/2, termin. 11 5/8, miedź natychm. 33 11/16—33 3/4, termin. 33 7/8—33 15/16, Elektrolit 36 1/2—37 1/2.

Exposé Hitlera w Reichstagu

Berlin, 30. 1. (PAT). Dzisiejsze posiedzenie Reichstagu, rozpoczęło się o godz. 15.20 w obecności wszystkich posłów i przedstawicieli rządu.

Po otwarciu posiedzenia przez premjera Goeringa zabrał głos kanclerz Hitler, który w półtoragodzinnem przemówieniu poruszył najważniejsze zagadnienia z dziedziny polityki wewnętrznej i zagranicznej. Kanclerz omówił przedewszystkiem stosunki Niemiec ze Związkiem Sowieckim odpowiadając na zarzuty stawiane przez Stalina. Kanclerz Hitler omówił także stosunki niemiecko-polskie, skreślił rozwój tych stosunków w ostatnich 15 latach, podkreślając szczere zamiary Rzeszy w stosunku do Polski i z zadowoleniem podał do wiadomości swe usiłowania celem doprowadzenia do skutku układu o nieagresji z dnia 26. stycznia b. r.

Następnie kanclerz przeszedł do omówienia zagadnień austrjackich i zwrócił się z wezwaniem do państw zachodnich, a przedewszystkiem Francji, wyrażając nadzieję, że wbrew nieudanym wysiłkom rządu Rzeszy, celem doprowadzenia do porozumienia, uda się załagodzić obecnie panujące tarcia na zachodzie.

Nowa ustawa walutowa w Stanach Zjedn. weszła w życie

Londyn, 30. 1. PAT. Nowa ustawa walutowa w Stanach Zjednocz. będzie z dniem dzisiejszym wprowadzona w życie. Od jutra zatem skarb amerykański może rozpocząć operacje przy pomocy funduszu stabilizacyjnego. Nie jest jednakże spodziewane, aby z funduszu tego zainicjowane zostały odrazu większe operacje. W kołach rządowo-finansowych, zarówno w Nowym Jorku jak i w Londynie oczekują teraz nawiązania rokowań celem uniknięcia walki walutowej między dolarem a funtem szterlingiem.

W Londynie twierdzą, że zawarte będzie modus vivendi, na podstawie którego kurs funta będzie czasowo ustabilizowany na poziomie 4.75 dolara. Agentem skarbu amerykańskiego dla operacyj z Funduszu Stabilizacyjnego będzie Federal Reserve Bank w Nowym Jorku.

Interpelacja w sprawie 1.600 ton węgla polskiego — w izbie gmin

Londyn, 30. 1. PAT. W Izbie Gmin zgłoszono wczoraj pod adresem ministra górnictwa Browna interpelację w sprawie ładunku 1600 tonn węgla polskiego.

Na interpelację minister odpowiedział dłuższem przemówieniem, w którem oświadczył, że w związku z komunikatem firmy „Bowater“ zarządził dochodzenie, czy istotnie nie można było w Anglji otrzymać dostatecznej ilości potrzebnego firmie węgla. Minister niema wątpliwości co do tego, że firma „Bowater“ szczerze zaniepokojona grożącem wyczerpaniem się jej zapasów węgla, uważała zakup węgla polskiego za uzasadniony, Niemniej jednak minister powiedział, że nie istniała potrzeba przywiezienia węgla polskiego, gdyż zapotrzebowanie mogło być szybko pokryte ze źródeł brytyjskich.

Na dalsze zapytania, czy minister nie posiada oficjalnych lub prywatnych wiadomości i innych jeszcze zamówieniach węgla polskiego minister odpowiedział, że przeprowadził dokładne badania i nie wie, o żadnych innych dostawach węgla polskiego do Wielkiej Brytanji.

Podbiegunowe mrozy w Stanach Zjednoczonych

Nowy Jork. 30. 1. PAT. Znaczna część Stanów Zjednoczonych objęta jest temperaturą polarną, przyczem z wielu miejscowości nadchodzą wiadomości o wypadkach śmierci, spowodowanych zamarznięciem. Nad Nowym Jorkiem sroży się nawałnica śnieżna. Burze śnieżne panują w Waszyngtonie. Wichura powyrywała i zwaliła wiele drzew.

Nowy sowiecki lot do stratosfery

Moskwa, 30. 1. (PAT). Dziś o godz. 9.07 podjęty został **nowy lot balonu stratosferycznego „Osoawiachimu“. Według komunikatu radjowego o godz. 11.30 balon osiągnął wysokość 20.600 m.**

* * *

Moskwa, 30. 1. (PAT). Balon „Ossoawiachim“, który dzisiaj wzniósł się do stratosfery, ma pojemność 24.090 metr. sześc. Gondola posiada 3 okna w ścianach i jedno okno dolne, przystosowane do zdjęć fotograficznych i obserwacji. Balon zaopatrzony jest w precyzyjne instrumenty do badania promieni kosmicznych, zjawisk magnetycznych, składu powietrza i zdjęć fotograficznych. Komendantem balonu jest **Paweł Fedosenko**, były robotnik, obecnie inżynier sowieckiej cywilnej floty powietrznej. Poza nim załoga balonu składa się z dwu osób: **Andrzeja Wasenki oraz Usyszkina.**

JAKA BĘDZIE POGODA?

Prognoza na środę: W dalszym ciągu chmurno miejscami mglisto lub drobny opad. Temperatura bez większych zmian. Słabe wiatry najpierw miejscowe, potem zachodnie.

Rozbrojenie, równouprawnienie, bezpieczeństwo

Memorandum brytyjskie w sprawie rozbrojenia

Londyn. 30. 1. PAT. Z kół dobrze poinformowanych wyjaśniają, że memorandum brytyjskie, określające stanowisko Wielkiej Brytanji w sprawie toczących się rokowań rozbrojeniowych jest dokumentem dość obszernym. Podstawą jego ma być projekt Mac Donalda z marca ub. r., odpowiednio zmieniony. Kładzie on nacisk na 3 kardynalne zasady: **rozbrojenie, równouprawnienie i bezpieczeństwo.**

Memorandum podkreślać ma konieczność ograniczenia lub zniszczenia typów broni ofenzywnej. W kwestji równouprawnienia memorandum kładzie nacisk na niemożność jakiegokolwiek okresu próbnego i przyznaje Niemcom prototypy broni, które określono jako defenzywne. W myśl zasary bezpieczeństwa memorandum kładzie nacisk na zastosowanie specjalnej interpretacji paktu Kelloga, wysuwając w celu wzmocnienia go projekt konsultacyj międzynarodowych. Ten ostatni punkt jest o tyle znamienny, że wprowadza Amerykę z powrotem w orbitę obecnie trwającej wymiany zdań.

W tym stanie rzeczy stanowisko, jakie zajmie Ameryka będzie w bardzo znacznym stopniu decydujące dla powodzenia lub niepowodzenia nowych propozycyj brytyjskich.

Londyn. 30. 1. PAT. Stwierdzając fakt doręczenia memorandum angielskiego w sprawie rozbrojenia 7 państwom, a mianowicie Francji, Stanom Zjednoczonym, Niemcom, Włochom, Japonji, Polsce i Belgji prasa angielska nie zamieszcza żadnych wyjaśniających komentarzy, podkreślając, że tym razem treść memorandum angielskiego utrzymana jest w ścisłej tajemnicy. Do wiadomości publicznej przedostał się jedynie fakt, iż podstawą memorandum jest zeszłoroczny plan Mac Donalda. Ujawnienie memorandum spodziewane jest we czwartek.

Goering tępi monarchistów

Berlin, 30. 1. (PAT). Premjer pruski Goering jako szef tajnej policji państwowej zwrócił się dziś do ministra spraw wewnętrznych Rzeszy Fricka z wnioskiem o niezwłoczne wydanie rozporządzenia, **rozwiązującego wszystkie istniejące na obszarze Niemiec związki i organizacje o charakterze monarchistycznym.**

W wystosowanem do Fricka piśmie Goering wskazuje, że w ostatnich czasach mnożą się symptomy **wzrastającej propagandy monarchistycznej**, prowadzonej z właszcza w kołach młodzieży niemieckiej i że w wzwiązku z tem zakładane są nowe organizacje i stowarzyszenia monarchistyczne, wyraźnie zwalczające ruch narod.-socjalistyczny. Premjer zapowiada, że zastosuje tę samą bezwzględność i surowość, z jaką wystąpił przeciwko komunizmowi w Prusach równie i do innych elementów, grupy, niezadowolonych z reżimu narodowo-socjalistycznego, **choćby chodziło o monarchistów.**

Nowy ustrój Rzeszy niemieckiej

Berlin, 30. 1. (PAT). Reichstag uchwalił dzisiaj jednomyślnie doniosłą ustawę o ustroju Niemiec. Tekst ustawy stwierdza, że przedstawicielstwa poszczególnych krajów zostają zniesione, a rządy krajowe przechodzą na Rzeszę. Rządy krajów związkowych podlegają rządowi Rzeszy. Namiestnicy rządu Rzeszy w krajach związkowych podlegają służbowo ministrowi spraw wewnętrznych Rzeszy. Ustawa upoważnia rząd Rzeszy do przedstawienia nowej konstytucji. Ustawa wchodzi w życie z dniem dzisiejszym.

Po przyjęciu ustawy posłowie urządzili burzliwą owację na cześć kanc. Hitlera, poczem odśpiewano pieśń „Horst Wessel“.

Rozruchy przeciw cudzoziemcom w zachodniej Australji

Calgordilie. (Zach. Australja), 30. 1. (PAT). — **W związku z aresztowaniem oskarżonego o zabójstwo restauratora cudzoziemca wybuchły tutaj zamieszki.**

Parutysięczny tłum, domagający się wysiedlenia wszystkich cudzoziemców napadł i ograbił 5 hoteli i 13 magazynów, z których meble i urządzenia spalono na stosie na środku ulicy.

Policja wspomagana przez straż ogniową nie mogła rozpędzić demonstrantów, którzy opanowali również tramwaje i autobusy. Dopiero po nadejściu posiłków policyjnych z Perth i aresztowaniu kilkudziesięciu osób zdołano rozpędzić manifestantów i przywrócić spokój.

Wszystkie kopalnie są nieczynne. Przeciwko cudzoziemcom, których liczba w Calgordilie przekroczyła 7.000 podnoszone były już dawno zarzuty, że stwarzają oni niebezpieczną dla krajowców konkurencję w kopalniach, zgadzając się na niższe wynagrodzenie.

Rada przyboczna m. Bielska

(Telefonem od naszego korespondenta)

Bielsko. 30. 1. (M) Na wczorajszem posiedzeniu Śląskiej Rady Wojewódzkiej został ustalony skład rady przybocznej miasta Bielska. **Rada składa się z 6 Polaków, 3 Niemców i 3 Żydów.** Jako przedstawiciele ludności polskiej zamianowani zostali pp. Zygmunt Jerzycki, Jan Pobożny (poseł na Sejm), inż. Slosarczyk, inż. Stonawski (dyrektor Państw. Szkoły Przemysłowej), Franciszek Studencki (dyrektor Banku Polskiego) i Jan Wardoń; jako przedstawiciele Niemców: pp. dr. Weinschenk (przemysłowiec), dyr. Józef Kratochwil i inż. Klusak; wreszcie z ramienia **ludności żydowskiej pp. Berthold Simachowitz, Zygmunt Waldner i dr. Leon Zitrin, z których ostatni jest sjonistą. Jak widać, przy zamianowaniu Rady Przybocznej ominięci zostali socjaliści i endecja.**

DZIŚ W BIELSKU:

SPP „Hitachdut“. Bielsko, Kazim. Wielk. 2/II: Dziś o 8 wiecz. zebranie plenarne z referatem tow. mag. Schauera nt. „13 lat istnienia Histadruth Haowdim“.

Teatr Miejski: 8 wiecz: „Die Mädchenjahre einer Königin“, komedja Sil Vary.

W Kinach: Apollo: „Pat i Patachon w pensjonacie żeńskim“. — Miejskie Bielsko: „Dziś żyjemy!“ (Gary Cooper, Joan Crawford). — Miejskie Biała: „Zabawka“ (Alma Kar, Eugenjusz Bodo, Zula Pogorzelska).)

— **SEKCJA NARCIARSKA Ż. K. S. MAKKABI KRAKÓW** urządza w dniach 1—4 lutego wycieczkę w Gorce. Zgłoszenia i informacje w sekretarjacie przy ul. Jagiellońskiej 10 II p. między godz. 7.30 a 8.30 wiecz. Wycieczka podzielona na dwie grupy, dla początkujących i wprawnych.

— **POPISY ŁYŻWIARSKIE „MAKKABI“. Dziś o godzinie 7-mej wieczorem na torze „Makkabi“** próby w jeździe figurowej i szybkiej, **jako przygotowawcze do uzyskania odznaki sportowej P. Z. Ł.**

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI KRAKOWSKIEJ.

Hitlerowcy i piekarze — rączka w rączkę

Pod powyższym tytułem pisze dzisiejszy „Głos Narodu“:

„Krakowscy narodowi socjaliści usiłowali zaznaczyć swoją egzystencję na gruncie krakowskim przez urządzenie w ub niedzielę zebrania, na które rozesłali **zaproszenia ze swastyką hitlerowską do szeregu osób w mieście.**

Najciekawszem jest to, że ci rodzimi hitlerowscy zdołali nietylko ściągnąć na to zebranie **część rzemieślników krakowskich** ale nawet uzyskali **lokal od Cechu piekarzy krakowskich** przy ul. Karmelickiej, przyczem szczególnie czynnym na tem zebraniu był starszy Cechu Piekarzy p. **Henryk Molicki.**

Zebranie upłynęło na dość jałowej dyskusji.

W całej tej sprawie znamiennym jest jedynie udział piekarzy krakowskich, których cechmistrz nietylko udzielił lokalu tej niewyraźnej organizacji, ale nadto wziął udział w dyskusji“.

Ostatnie dni zgłaszania pracowników

Wobec tego, że termin rejestracji podlegających ubezpieczeniu pracowników upływa z dniem 31 stycznia br., Ubezpieczalnia Społeczna w Krakowie przystępuje **od dnia 1. lutego** do sporządzenia wykazu pracodawców, którzy zaniedbali w tym terminie zgłoszenia podlegających ubezpieczeniu pracowików, a to celem ukarania **ich po myśli** art. 269 ustawy o ubezpieczeniu społecznem.

Nowe połączenia kolejowe z Czechosłowacją

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych zawiadamia, że z dniem 1 lutego uruchamia nową parę pociągów pasażerskich pomiędzy Nowym-Targiem a Suchą Horą. Pociąg Nr. 6555 odjazd z Nowego Targu o godzinie 19.20, przyjazd Sucha Hora o godzinie 20.35. Pociąg powrotny Nr. 6556 odjazd z Suchej Hory o 21 05, przyjazd Nowy Targ o godzinie 21.05. Przez wprowadzenie powyższych pociągów uzyskuje się nowe dogodne połączenie Czechosłowacji z Polską, a to całoroczne połączenie Bratislavy—Ziliny—Kralovanów, Koszyc i Poprad Velki z Zakopanem, a w obecnym sezonie zimowym także z Krakowem i Warszawą.

—o—

— **RECITAL PROF. STEUERMANNA.** W najbliższych dniach odbędzie się recital fortepianowy znakomitego pianisty prof. Edwarda Steuermanna z nader ciekawym, rzadko granym programem: Beethovena: Sonata (Hammerklavier), Schönberga: Sonata komnatowa oraz Bacha: Preludja Chorałowe. Koncert wzbudził wielkie zainteresowanie w kołach muzycznych.

— **STARANIEM KOMIT.—RODZICÓW** przy Żyd Gimn. Koedukac. i Szkoła powszechna w Krakowie odbędzie się dziś we środę o godz. 8 wiecz. przedstawienie w Teatrze żyd. ul. Bocheńska o świetnym podwójnym programie.

— **Z CYKLU WYKŁADÓW SZKOŁY HANDLOWEJ.** Dziś we środę wygłosi adw. Dr Z. Wasserberg odczyt n. t. „Podatek przemysłowy“ cz. I. w lokalu szkoły ul. Mikołajska 9, I p. o godzinie 8 wiecz. Wstęp wolny, po odczycie dyskusja.

— **„AKADEMJA LITERATURY A LITERATURA“** re. p. M. Moruchowicz dziś we środę 8 wiecz. w Związku Zaw. Żyd. Prac. Umysł. Plac WW. Świętych 8. ośeie mile widziani.

— **AKADEMJE KU CZCI I Z UDZIAŁEM ŚWIETNEGO POETY M. BRODERSONA** dziś we środę **w Chrzanowie,** jutro we czwartek **w Bielsku** w piątek w Krakowie, w sali Teatru Żyd.

— **KOŁO PRAW. ŻYD.** przy Stow. Sł. U. J. zawiadamia, że zapowiedziane na dzisiaj Walne Zebranie Koła nie odbędzie się.

— **„BAR-KADIMAH“.** Dziś godz. 7 buda dyskusyjna n. t. „Ruch narodowo-arabski w Palestynie“. Po budzie posiedzenie sejnoratu.

— **TURYSTYKA LOTNICZA.** Dziś w środę o 7 wiecz. wygłosi dr. Kazimierz Piotrowski odczyt p. t. „O turystyce lotniczej“ w Kolegjum Wykładów Naukowych (Rynek A—B 39).

SPRZEDAŻ

POSEZONOWA sprzedaż pyjam i narciarek 10 i 15 proc. niżej cen fabrycznych: „EGA“ Fabryka bielizny, Kraków, ul. Szewska 4, I. piętro. 4788kr

NAUKA I WYCHOWANIE

NAUKA JĘZYKÓW angielskiego, francuskiego, niemieckiego, włoskiego w Instytucie Ansona — Kraków, Szewska 17. — rozpocząć można każdej chwili. — Zamiejscowym wysyłamy znakomite samouczki „Argus“, zastępujące w zupełności nauczyciela. Żądać prospektów. 4814kr

ZDROJOWISKA

KRYNICA. — „SPLENDID“ nowoczesny pensjonat, woda bieżąca ciepła, zimna w pokojach, centralne ogrzewanie, kuchnia wykwintna, ceny zniżone. 4784kr

Reklama dźwignią handlu

POSAD POSZUKUJĄ

APLIKANT adwokacki z 3-letnią praktyką prowincjonalną poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Aplikant“ do Adm. „N. Dziennika“. 4790kr

PRZYJMUJĘ wszelkie prace do przepisywania na maszynie, oraz tłumaczenia z niemieckiego, żydowskiego i rosyjskie go. Zgłoszenia: Długa 33 m. 10. 3415bp

UCIEKINIER z Niemiec, który przez szereg lat zastępował pierwszorzędne firmy z branży przyborów do pisania, poszukuje zastępstwa, ewentualnie wstąpi jako spólnik do solidnego przedsiębiorstwa — jakiejkolwiek branży, z kapitałem około 6.000 Zł. Łaskawe zgłoszenia pod „Sumienny“ do Adm. „N. Dziennika“. 3383bp

RUTYNOWANY nauczyciel języka hebrajskiego, który kilka lat spędził w Palestynie, udzieli lekcyj zbiorowych lub indywidualnych za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia pod „„Rutynowany nauczyciel“ do Adm. „N. Dziennika“. bpl

ŚWIATOWEJ SŁAWY
HAYA PUDER
MYDŁO i KREM
ZALECANY PRZEZ POWAGI LEKARSKIE
DLA ZDROWIA DZIECI
DO NABYCIA WE WSZYSTKICH APTEKACH i DROGUERJACH
SKŁAD GŁÓWNY: APTEKA S. HAY. LWÓW
KAZIMIERZOWSKA 31. - KOŁŁĄTAJA 12.

Chcesz mieć najlepsze książki
Chcesz czytać ostatnie nowości
Chcesz wiedzieć, co się dzieje na świecie

zapisz się do

BIBLJOTEKI WSPÓŁCZESNEJ

GIZELI KANFEROWEJ

KRAKÓW SEBASTJANA L. 23
(RÓG DIETLOWSKIEJ)

Abonament miesięczny **tylko Zł 1·50**

Pewna egzystencja

Do dobrze zaprowadzonego składu, położonego w centrum Bielska, poszukuje się spólnika (czki) ze współpracą i kapitałem od 5.000 do 10.000 zł. od zaraz. Zgłoszenia z referencjami do Adm. „Now. Dziennika“ pod „W. K.“. 4783kr

RÓŻNE

KRAKOWSKIE KURSY KOSMETYCZNE pod kierownictwem Dra med. T. Owczyńskiego. Nauka 4 miesiące. Wykłady, ćwiczenia codziennie. Po ukończeniu kursu dyplomy. Instruktorka: Hele na Apsel-Schragerowa. Zapisy trwają. Zgłoszenia i prospekty: Kraków Sławkowska 30. — Telefon 177-57. 672

SEKRETARZ DOMOWY na rok 1934 — 75 gr., **SZYBKI RACHMISTRZ** wszelkich obliczeń 1 Zł. Wysyła: H. Taubman — Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 98.

„FEMINA“ Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego L. 98, m. 1 — (tramwaj 2-ka) wykonuje jako specjalność czapeczki dziecięce oraz swetry, rękawiczki, szale dla sportu, według najnowszych żurnali. Haft ręczny i maszynowy. Szycie bielizny, pyjam, biustników i t. p. — Lekcje trykotarstwa ręcznego i tkanin. 2220x

LOKALE

WSPÓLNE mieszkanie frontowe, słoneczne, dla panienki z lepszego domu zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia między godz. 3 a 4 popołudniu: Miodowa 20, m. 9.

ZARAZ do wynajęcia pokój ładny, z utrzymaniem lub bez dla pań lub panów: ul. Dietla 111, I. piętro, m. 7.

מ ו ד ע ה

1) ספר „שירי השירים“ (יצא לאור עוד לפני מלחמת התבל) חזון בארבע מערכות בו מבואר היטב כל ספר שיר השירים, משלו ומליצתו כל מקראותיו ומלותיו. מחירו עם המשלוח 5·25 ומחוץ לארץ 5·50
2) ספר חזות קשה. הספר הזה יכיל שירים נפלאים על המאורעות האיומים אשר עברו על אחב״י בארצנו בעת האחרונה. בלשון צח ונמרץ. — המחיר עם המשלוח 2·10 ומחוץ לארץ 2·20. לפנות אל המחבר בדבר שני הספרים האלה.

M. D. Księski, Kraków ulica Kalwaryjska 14

5 GROSZY do puszki

CODZIENNIE PRZYNAJMNIEJ

ŻYDOWSKIEGO FUNDUSZU NARODOWEGO

LICYTACJA

Podaje się do publicznej wiadomości, że w składach kolejowo-celnych na dworcu towarowym w Krakowie, przy ul. Kamiennej 12, odbędzie się w dniu 19 lutego 1934 r. o godz. 10 rano publiczna licytacja zagranicznych przesyłek kolejowych i pocztowych, jako to:

manufaktury, skór wierzchowych i futrzanych, chemikaljów, żelatyny, esencyj, wyrobów z drzewa, szkła, porcelany, żelaza, stali i innych metali, papieru, folji, silników motocyklowych, maszyn, części maszyn i zegarów, narzędzi szewskich, żarówek, piecyków gazowych, samochodu, towarów kolonjalnych, wina, koniaku, miodu, sera, nasion, roślin leczniczych, jelit, odzieży, bielizny i t. p., o ile odbiorcy tych towarów nie wykupią ich do dnia licytacji.

Nadto odbędzie się sprzedaż towarów skonfiskowanych, a to: wyrobów ze złota i srebra, towarów kolonjalnych, pudru, żyletek, brzytew, patefonu, proszków Oetkera i w. i.

Po ukończeniu licytacji przy ul. Kamiennej, odbędzie się w tym samym dniu w składach wolnocłowych firmy Polski Lloyd, przy ul. Zacisze 9, licytacja chemikaljów, części samochodów i pługów, resorów, pił„ maszyn, roślin leczniczych.

W razie niesprzedania towarów w tym terminie, następna licytacja odbędzie się w tych samych miejscach w dniu 12 marca 1934 o tej samej godzinie.

Kierownik Urzędu Celnego:
4759kr (—) W. Zalesiński.

Zeszyt styczniowy czwartego rocznika

MIESIĘCZNIKA ŻYDOWSKIEGO

pod redakcją Dra Z. ELLENBERGA

zawiera następującą treść:

Jecheskiel Kaufman: Rewolucja antysemicka w Niemczech.
Z. Silberpfennig: Nowe drogi żydostwa liberalnego.
N. Weinig: Szalom Alejchem (z okazji 50-lecia twórczości literackiej).
Chaim Löw: Żydzi w poezji Odrodzonej Polski. III.: Futuryści.
Juljusz Feldhorn: Galsworthy o Żydach.
——————: Polski Komitet Pro-Palestyński.
Roman Dyboski: Ideał palestyński.
Ozjasz Rotenstreich: Z bieżących zagadnień Palestyny.
J. Bleiberg: Polski uczony o kulturo-twórczej roli Żydów.
I. Berman: Współczesne Niemcy w świetle literackiej prozy.
S. Schwarz: Dualizm Jakóba Wassermanna (rozmowa z poetą).
M. Rosenbusch: Rzym a Żydzi.

Warunki prenumeraty: kwart. zł. 8. — Zamówienia do administracji: Warszawa, Rymarska 8, tel. 1157-38 — Przesyłki pieniężne na konto P. K. O. 24768, — Menora Sp. Wyd. Warszawa. — Adres redakcji: Łódź, Narutowicza 96.

Tanie kursa szybkiego, smacznego, pożywnego i oszczędnego gotowania

dla studentek i pań, pracujących poza domem. —

Przyrządzenie obiadu z 3 dań w 30—60 minut. — Ceny specjalnie zniżone. — Wpisy i informacje w kancelarji szkoły **„Ognisko Pracy“, Kraków, ul. Stolarska 15, I. piętro,** między godz. 11—1. Telefon 158-21.

S. J. IMBER

PIEŚŃ i DUSZA OSKARA WILDE'A

Z PRZEDMOWĄ

ROMANA DYBOSKIEGO
Prof. Uniw. Jagiell.

Cena Zł 3.80 — Gebethner i Wolff

PRENUMERATA: w Krakowie i na prow. miesięcznie Zł. 6·00, kwartal. Zł. 18·00
w Krakowie z odnoszen. do domu „ „ 6·20 „ „ 19·00
Na prowincji z przesyłką pocztową „ „ 6·60 „ „ 19·80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 10·06 „ „ 30·00
„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświą

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie — Strona w tekście i nadesłanem na 3 łamy po 74 milimetr. — Strona za tekstem 6 łamów po 37 milimetr. — Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów CENY w złotych: 1 strona 1·25. — Tekst 1·— Nadesłane 0·75. — Za tekstem 0·25. — Drobne od słowa 0·20. Dla poszukując ych pracy 0·10 — Gratulacje 12·50. — Za zastrzeżenie miejsce doliczа się 25%.

Wydawca: Za Spółkę Wyd „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Feldmana.